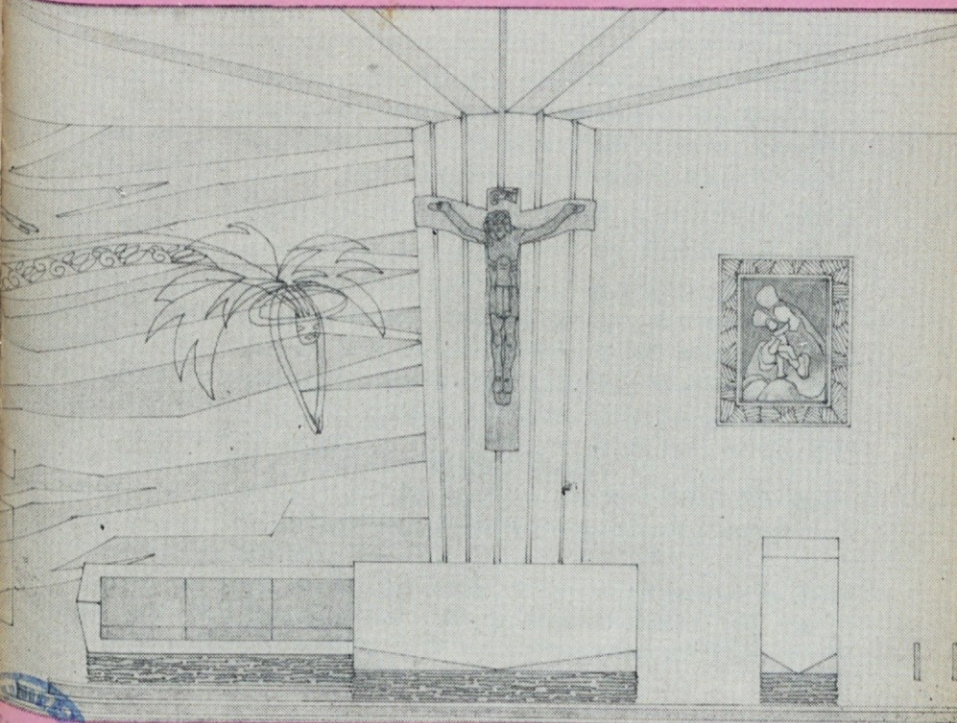

duhovno življenje

la vida espiritual
oktober-november 1974 - 41. letnik

Eslovenia durante la segunda guerra mundial

EL ARMISTICIO DE ITALIA FAVORECE A LOS COMUNISTAS

En setiembre de 1943, el gobierno italiano capituló. Por un acuerdo previo, los soldados italianos se unieron a los guerrilleros dirigidos por los comunistas; todos recibieron la orden de entregar sus armas a los comunistas, no sólo fusiles y ametralladoras, sino también tanques y cañones. Así reforzados, los guerrilleros pudieron aniquilar en el interior a algunas fuerzas no comunistas (una parte de las milicias aldeanas y algunos batallones de "četniki", que pertenecían al ejército de Mihajlović). Especialmente trágico fue el destino de los combatientes que se replegaron en el viejo castillo de Turjak ("el Alcázar esloveno"), para defender la capital, Ljubljana. Después de varios días de lucha les faltaron municiones y la fortaleza fue destruida e incendiada por los cañones italianos. Los comunistas prometieron que dejarían salir libremente a la guarnición; cuando ésta se entregó, los mataron a mansalva.

(Continuará)

Škofovska sinoda: Evangelizacija sveta

V petek, 27. septembra, na god sv. Vincencija Pavelskega, bo v Vatikanu pričetek četrtega zasedanja škofovske sinode.

Med udeleženci bo 14 zastopnikov Vzhodnih cerkva, 14 delegatov škofovskih konferenc, 10 predstavnikov Zveze višjih redovnih predstojnikov, 17 voditeljev papeških kongregacij in tajništev, glavni tajnik sinode in okrog 25 članov, ki jih bo po pravilih imenoval sv. oče Pavel VI.

Slovenske škofe bo zastopal dr. Janez Jenko, škof Slovenskega Primorja, iz Argentine pa bodo navzoči: kardinal Primatesta, nadškofa Tórtolo in Zaspé ter škof Pironio.

Sinoda bo predvidoma trajala štiri tedne. Dopoldne 27. septembra bo sv. oče v Sikstinski kapeli daroval sv. mašo, popoldne bo z govorom Pavla VI. in poročilom poljskega škofa Rubina, glavnega tajnika, pričetek sinode. Naslednji dan pa bo prišla na vrsto tema letošnje sinode: Evangelizacija sodobnega sveta, ali preprosto povedano: Kako je treba danes oznanjati veselo sporočilo, ki ga je Kristus prinesel na svet in zaupal Cerkvi?

Temo bodo obdelali pod dvema vidikoma. Najprej bodo ugotovili sedanje stanje na petih kontinentih sveta, nato pa bodo na vsa vprašanja odgovorili v luči vere. Afriko bo predstavil tanzaniški škof James D. Sangu. Poročevalec za Latinsko Ameriko bo argentinški škof Pironio — za Severno Ameriko, Avstralijo in Oceanijo bo ameriški nadškof Joseph L. Bernardin, za Azijo pakistanski kardinal Cordeiro, za Evropo pa francoski nadškof Etchegaray. Drugi del razprave pa bo razvil poljski kardinal Karol Wojtila. Ob strani mu bo stal p. Grasso, profesor Papeške gregorijanske univerze, z majhno skupino teologov.

Četrto zasedanje škofovske sinode, ki je vidno znamenje, kako Cerkev želi vsem ljudem dobre volje prinesiti evangelij, naj tudi v naših srcih sproži val molitve in še večje hrepenenje po božji besedi.

A. S.

Mednarodna teoloska komisija

Slovenec med tridesetimi njenimi člani

Med ustanovami, ki so nastale po zadnjem vesoljnem cerkvenem zboru, zavzema pomembno mesto Mednarodna bogoslovna komisija. Njen namen je poglobljati verski nauk in pomagati posebno kongregaciji za verski nauk, ohranjati pravo krščansko miselnost v modernem življenju.

Komisija šteje 30 članov — učenjakov iz vsega katoliškega sveta. Imenuje jih po posvetovanju s škofi papež.

V prvem petletju, od 1969 do 1974, je bilo v komisiji, kateri predseduje prefekt kongregacije za verski pouk, sedaj bivši zagrebški nadškof kardinal Franjo Šeper, pet Francozov, trije Nemci, 3 Latinoamerikanci, 2 Severoameričana, 2 Švicarja, 2 Belgijca, 2 Holandca, 2 Italijana, 2 Poljaka, 2 Azijca in po en Afričan, Avstrijec, Kanadčan, Španec, Madžar in Hrvat.

V novem odboru pa je pet Nemcev, štirje Francozi, trije Italijani, po dva iz ZDA, iz Kanade, iz Belgije in Španije ter po en: Slovenec, Anglež, Holanec, Poljak, Švicar, Brazilec, Čilenec, iz Libanona, Filipinov ter iz države Zaire v Afriki.

Nemci so: Karl Lehman, Joseph Ratzinger, Otto Semmelroth, Wilhelm Ernst in Heinrich Schürmann.

Iz Francije so: oratorijanec Louis Bouyer, jezuit Gustave Martelet in dominikanca Yves Congar in Marie Joseph Le Guillou.

Italijani so: Carlo Caffarra, Raniero Cantalamessa in liturgist p. Cipriano Vagaggini.

Iz ZDA sta: pasijonist p. Barnabas Aharn in jezuit p. Walter Burghard.

Kanadčana sta: jezuit p. Edward Hamel in dominikanec p. Jean Marie Tillard.

Iz Španije sta: jezuit p. Juan Alfaro in Olegario González de Cardedal.

Belgijca sta: msgr. Philipp Delhaye, ki ga je Pavel VI. imenoval tudi za tajnika komisije in dominikanec Jan Walgrave.

Iz Anglije je jezuit p. John Mahoney, iz Filipinov jezuit p. Catalino G. Arévalo, iz Švice Hans Urs von Balthazar, iz Poljske Boguslav Inlender, iz Brazilije frančiškan p. Bonaventura Kloppenburg, iz Holandije p. Joseph Lescauwat, iz Čila Jorge

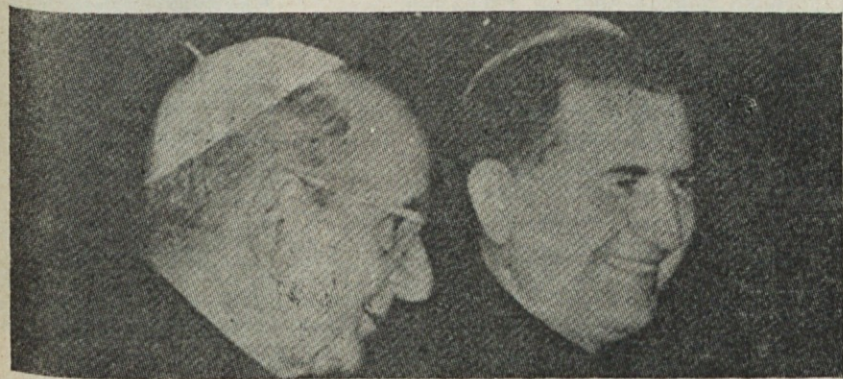
Medina Estévez, iz Zaire v Afriki
Vincent Mulago, iz Libanona p.
Georges Saber, iz Jugoslavije pa
Slovenec Anton Strle.

Življenjska pot dr. Antona Strleta, prvega Slovenca člana Pa-peške bogoslovne komisije, je takale. Rojen je bil 21. januarja 1915 pri Sv. Vidu nad Cerknico. V duhovnika je bil posvečen 29. junija 1941. Po posvečenju in že nekaj časa kot bogoslovec je bil prefekt v Marijanišču v Ljubljani, kjer je imel med gojenci tudi našega mučenca Lojzeta Grozdeta. O njem je napisal življenjepis, ki je v Argentini doživel drugo izdajo. Leta 1944 je z odličnim uspehom napisal in branil doktorsko disertacijo: „Naravno hrepenenje po nadnaravnem smotru po nauku sv. Tomaža Akvinskega“. Leta 1958 je postal docent bogoslovne fakultete v Ljubljani, leta 1967 izredni, lansko leto pa redni profesor. Napisal

je veliko razprav. Med temi n. pr. Dogmatična teologija v službi človeka (1962), Velikonočna skrivnost kot osrednja skrivnost krščanstva (1967), Hierarhija resnic (1971), Nekateri premalo upoštevani vidiki vere (1972), Problematika izvirnega greha danes (1973), Ne sanjsko, tudi ne „buržujsko“, ampak evangeljsko pojmovanje uboštva (1971), Novo in staro v pogledu na zakrament pokore (1969). Znatno je tudi sodeloval pri knjigah „Leto svetnikov“, ki so izšle v Ljubljani leta 1968 1. del, leta 1970 2. del, leta 1972 3. del in leta 1973 4. del.

Slovinci smo ponosni, da je sv. oče poklical v zbor bogoslovnih strokovnjakov našega rojaka. Želimo, da bi veliko doprinesel k poglobitvi božje besede in da bi v zmedi časa neustrašeno kazal pot, ki se pričinja pri Bogu in spet vodi k presveti Trojici.

A. S.

Papež Pavel VI. in poljski škof Rubin, tajnik škofovske konference

Škofu Rožmanu v spomin

Škof Gregorij Rožman, oče domovine,
tebi posvečujem s pesmijo spomine!
Mati te slovenska nam je podarila,
mati ti poklica milost iprosila.

Ljubil si Gospoda, svojo domovino,
ljubil svoje ljudstvo, narod in mladino.
Najprej na Koroškem služil si Gospodu,
pot v nebesa kazal svojemu si rodu.

Ker si bil ponižen, Bog te je povišal,
našo vročo prošnjo milostno uslišal:
za ljubljanskega te škofa je Gospod postavil,
apostolsko polje novo ti pripravil.

Tu sejal si seme milosti, življenja,
branil si resnico, kelih pil trpljenja.
S svojim srcem verno ljudstvo si objemal,
od sovražnikov pa le prezir prejemal.

Umorili tebe radi bi v Ljubljani,
radi veselili zmage se pijani.
Tebe pa Previdnost božja je rešila,
na koroško zemljo spet te presadila.

Tam si med begunci kelih pil trpljenja,
s križem pot jim kazal zmage, odrešenja.
Križ bridkosti vdano z Jezusom si nosil,
milosti rešitve za begunce prosil.

V novem svetu oče si postal rojakov,
žrtev jih spominjal mater in junakov.
Hodil si po svetu, jih tolažil, dvigal,
za Boga in Cerkev si njih srca vžigal.

Združeval Slovence v eno si družino,
jih na dom spominjal in na domovino.
Slogo in ljubezen si povsod oznanjal,
z zgledom in besedo vero jim ohranjal.

Škof Gregorij Rožman
(9. III. 1883 — 16. XI. 1901)

Križ si za Gospodom nas učil nositi,
po stezici ozki nas v nebo hoditi.
Križ Gospodov vedno si zvesto objemal,
vdano si bridkosti, križe vse sprejemal.

Mati žalostna ti je pomoč dajala,
v vseh nadlogah, stiskah ti ob strani stala.
Zvest si bil Gospodu, Cerkvi, domovini,
zvest rojakom svojim, ki žive v tujini.

Ko je pa bolezen zdravje ti izpila,
drugo pot Previdnost ti je določila:
S križem in trpljenjem, z muko, bolečino
reševal si duše, narod, domovino.

Za brezbožnike si odpuščanja prosil,
zanje svoje muke zadnje Bogu nosil.
Vse pred svojo smrtjo s srcem si objemal,
z žrtvijo jih svojo večnih muk otemal.

Bil junak si v boju. V miru zdaj počivaj,
in plačilo večno v Bogu zdaj uživaj!
Škof Gregorij Rožman, naša luč v tujini,
varuj vse Slovence zveste domovini!

Gregor Mali

Stolnica
z bogoslovnim
semeniščem
(levo) v
Ljubljani

Študijski tečaj asistentov KA v Cosquinu

Lansko leto je bilo zborovanje Katoliške akcije vse Argentine v Tucumanu. Bilo je navzočih 40 škofov, še večje število duhovnikov, laikov pa nepregledne vrste. Govorili so in pisali, da so s tem zborovanjem odpihali pepel raz tleče žerjavice in je tako zagorel ogenj navdušenja po vsej Argentini. Človek, ki je zadnja leta opazoval delovanje KA v tej srebrni deželi, se je bal, da je ogenj le trenutno vzplamtel; ko pa mu bo kmalu zmanjkalo goriva, bo spet ugasnil, kot je ugasnilo že toliko lepih načrtov in obetajočih gibanj.

Študijski tečaj asistentov KA, ki se je vršil letos od 24. do 28. junija v Cosquinu pa spričuje, da ogenj navdušenja po enem letu še ni ugasnil, marveč globoko deluje med laiki in duhovniki. Da to niso prazne besede, dokazujejo; daljna in bližnja priprava in zborovanje samo.

Kakor mi je znano, se je resna priprava na ta tečaj pričela že lanskega septembra. V tem mesecu so se sestali vidnejši organizatorji argentinske KA v Buenos Airesu in začeli skupno razmišljati, kako naj bi preko asisten-

tov poživili delo KA. V novembru so imeli sestavljen že prvi osnutek. Župnikom in tudi mnogim ostalim duhovnikom so pričela prihajati pisma, v katerih so nas sproti obveščali, kako priprave na tečaj napredujejo, in nas tu in tam tudi pozivali, naj damo svoje nasvete pa tudi izrazimo želje, o čem bi radi razpravljali na tem tečaju. Obenem so nas vedno pozivali, naj se tečaja sami udeležimo in naj po možnosti pritegnemo kakšnega sobrata, čeravno ni še asistent KA. Očividno so nameravali zainteresirati za KA čim večje število duhovnikov, zavedajoč se resnice, da se brez vnetega duhovnika tudi laik kar tako ne vname za ta izredni apostolat.

Kakšen mesec pred začetkom tečaja se je moral vsakdo odločiti, ali se bo tečaja udeležil ali ne. Že tedaj je moral vplačati polovico stroškov v hotelu, ki so bili v celoti 25.000 m. n. ali 5.000 n. dan. Dober teden pred odhodom na tečaj smo prejeli vsi udeležniki takozvani dokument s prijaznim spremnim pismom, v katerem so nas organizatorji vzpodbujali naj si dokument že doma dobro ogledamo in se z njegovo pomo-

čjo na tečaj pripravimo. Kajti ta dokument ni bil zgolj spored, kjer so bili točno označeni predavatelji in teme predavanj ter predhodnih duhovnih vaj, marveč je bil veliko več. Ob kratkem je podal vsebino predavanj vseh štirih dni in naznačil, kje se more dobiti material za študij in razmišljanje. Označil je tudi glavne točke duhovne obnove prvega dne srečanja. Tako nas je pripravljali odbor hotel moralno prisiliti, da bi se na to srečanje škofov, duhovnikov in posameznih laikov vsi udeležniki temeljito pripravili. Vsakdo naj bi odšel na pot ne le z mislijo in željo, da bo morda

kaj pametnega slišal, marveč tudi s svojimi idejami in načrti, s katerimi bo morda kaj doprinesel za poživitev in okrepitev KA.

Udeleženci tečaja iz velikega Buenos Airesa smo imeli še to posebno ugodnost, da smo skupaj potovali v posebnem avtobusu. Za prevoz smo plačali za tja in nazaj le 16.000 starih pesov. Tako smo praktično začeli živeti v duhu tega duhovniškega srečanja že en dan pred začetkom. Kajti eden važnih ciljev tega srečanja je bil medsebojno poznanje duhovnikov širne Argentine in medsebojno duhovno vplivanje. V avtobusu je potovala z nami tudi pisarniška

Dr. Tine Debeljak, predsednik SKA, bere mašno berilo pri zahvalni službi božji, med katero je pel slovenski pevski zbor iz Mendoze, ob 20. obletnici Slovenske kulturne akcije (foto: Marjan Šušteršič)

ekipa z vsemi stroji in pisarniški-
mi potrebščinami. S seboj smo
peljali precej knjižic, na ogled in
naprodaj; nacionalni center je
preskrbel dovolj pesmaric in osta-
lih potrebščin za liturgijo. Posa-
mezni duhovnik je nesel s seboj
poleg svoje osebne prtljage le
albo, cingulum in štolo. Morem
reči, da je pripravljalni odbor
izredno dobro poskrbel vse potre-
bno za takšno izredno srečanje
duhovnikov iz vse Argentine.

2. Kraj sam, Cosquín, mnogi
rojaki dobro poznajo. Saj morajo
potovati tu mimo vsi, ki leto za
letom odhajajo na oddih v počit-
niški dom našega sobrata dr.
Hanželiča. Seveda se nismo usta-
vili sredi mesta. Čeravno je v
zimskem času to turistično mes-
tece precej zapuščeno in bolj mr-
tvo kot živo, vendar ne bi popol-
noma odgovarjalo našim name-
nom. Zahtelo se nam je intimne-
ga stika z božjo naravo in čiste-
ga zraka, da bi se tako istočasno
tudi telesno okrepili, ko bomo
gradili svojo duhovno podobo in
si pridobivali novih pogonskih sil
za svoja odgovorna dela. Zato
smo izbrali hotel onkraj potoka,
na prijetni vzpetini, malo bliže
vabljivim vrhovom hribom in gor-
ram, ki presledkoma obkrožajo
vso dolino. Hotel je dovolj na
samem, da se zaokrožena družba
more počutiti prijetno in nemote-
na pri svojih načrtih in delih.
Tudi posamezni zimski turisti
niso mogli motiti tega občutja.

Ta hotel je last podoficirskega
vojaškega kluba. Administrator
je upokojeni general, praktičen
katoličan in prijetnega značaja.
Tako je bilo tudi s te strani in
s strani vsega hotelskega osebja
poskrbljeno za prijetno okolje.
Seveda smo pogrešali ducat ali
dva naših Ribničanov, da nam bi
malo razmaknili stene. Ker je
hotel le enonadstropna stavba,
nima dovolj prostora, da bi vsakdo
dobil svojo sobo. Natrpali smo se
vsaj po trije v eno sobico. Četudi
so bile postelje ozke, je vendar

MOLITVENI NAMEN

za oktober:

Splošni Molimo, da bi verniki
cenili in vztrajno gojili rož-
novensko pobožnost na čast
Materi božji.

Misijonski: Molimo, da bi
misijonski instituti ob seda-
njem posodobljenju ohra-
nili svoj lastni značaj.

za november:

Splošni: Molimo, da bi se
okrepilo deleženje duhovnih
dobrin med tistimi, ki danes
žive, in onimi, ki počivajo v
Gospodovem miru.

Misijonski: Molimo, da bi
bili laiki zmeraj bolj udele-
ženi pri misijonski nalogi
oznanjevanja evangelija.

med tremi posteljami ostalo zelo malo prostora, da je kakšen debelejši gospod komaj mogel do postelje. Trije smo premogli le dve nočni omarici, o kakšni pisalni mizi pa seveda ni bilo govora. Pri vsem tem je bilo najlepše, da so se tudi škofje natepli po dva ali trije v takšne sobice. Temu se seveda ni čuditi. Saj se nas je kar čez noč nabralo preko 230 izrednih gostov: 13 škofov, 207 duhovnikov in kakšen ducat laikov, članov KA.

Rad bi videl, da zaslutite vsaj nekoliko požrtvovalnega duha pri

argentinskih duhovnikov in celo njihovih škofih. Ako bi jih videli, s kakšno potrpežljivostjo in naravnost z veseljem so prenašali vse nevšečnosti, bi zaslutili v njih vsaj nekaj tistega požrtvovalnega in plemenitega duha, ki jih prešinja globoko v dušah. Ta iskrena pripravljenost na samoodpoved je bila gotovo precejšen del doprinosa za uspeh tega duhovniškega srečanja.

V nasprotju s to skromnostjo prenočišč pa smo imeli skoro razkošen prostor za skupne sestanke, za liturgična opravila in

Slovenski pevski zbor iz Mendoze s pevovodjem prof. Božidarjem Bajukom med koncertom „Z našo pesmijo pol demovini“ v Slovenski hiši v Buenos Airesu ob 20-letnici Slovenske kulturne akcije (fot. Marjan Šušteršič)

posebej še za obednico. Ogromna hotelska obednica je bila razdeljena na dva dela, ki ju je po sredi ločila zavesa, segajoč od stropa do tal. Ob straneh zavesa ni segala popolnoma do zidu. Tako je bil lahek prehod iz zborne dvorane v obednico oba važna prostora, kjer smo uživali duhovno in telesno hrano. Eno gostinško sobo smo spremenili v začasno kapelo, kjer je vseh pet dni noč in dan bival med nami evharistični Kristus. Skromna je bila ta sobica, brez vsakega okrasja. Kar na navadno mizico so postavili ciborij s posvečenimi hostijami. Najlepši okras so bili pač živi tabernaklji škofov in duhovnikov, ki smo v prostem času prihajali neprestano pred Najsvetejše.

3. V tem hotelu torej in njegovi okolici so se letošnje junijske dni dogajale velike reči. Iz najrazličnejših krajev Argentine so se zbrali tukaj svetni in redovni duhovniki najrazličnejše starosti, od najmlajših do častitljivih sivih glav. Prišla sta tudi dva mlada diakona. Blizu deset škofov je bilo stalno med nami, ostali pa so le za en dan ali le za kakšen poseben nastop prihajali.

Kako važno je bilo to zborovanje asistentov KA za Argentine in za ostali katoliški svet, se vidi že iz tega, da je sam sv. oče poslal brzojavko, v kateri je pozdravil zborovanje in vsem navzočim podelil svoj blagoslov. V

brzojavki je izrazil svoje veselje nad prizadevnostjo argentinske duhovščine pa tudi svoje upanje, da bo njihova dobra volja rodila sadove.

Važnosti tega zborovanja se je dobro zavedal tudi kardinal Caggiano. Zato je sedanjemu generalnemu asistentu mons. Juriju Lópezu, nadškofu v Corrientes, poslal štiri strani dolgo pismo, namenjeno vsem navzočim asistentom. V tem pismu poleg drugega poudarja, da se je on sam v letih od 1931 do 1946, ko je bil generalni asistent argentinske KA, zvesto držal idej in navodil sv. očeta. Pravi, da prav tej zvestobi pripisuje bogate sadove argentinske KA v tistih letih. Zato tudi v tem pismu predvsem razlaga in pojasnjuje misli in načela sv. očetov o KA, od njenega ustanovitelja Pija XI. preko drugega vatik. cerkvenega zbora pa vse do Pavla VI., pri katerem se največ ustavlja. Skupaj s sv. očetom poudarja, da je KA še vedno moderna in je njena strumna organizacija še bolj kot kdaj poprej potrebna, ker se danes vse organizira in so komunikacijska sredstva tako napredovala. Marsikatera akcija v duhovno blaginjo ljudstva bo mogla uspeti le z dobro in enotno organizacijo. Poudarja potrebo formacije voditeljev, ki bodo kot takšni mogli ugodno vplivati na vseh področjih javnega življenja. Priznava, da narava apostolata KA ni ne-

spremenljiva. Po različnih okoliščinah se mora obnavljati in spreminjati, toda obnavljati in spreminjati se na boljše, nikdar pa z okrnjevanjem in rušenjem.

Otvoritev zborovanja je bila v ponedeljek 24. junija ob 11 dopoldne. Že takoj prvi dan smo prejeli vsak svojo mapo z vizitko, ki so jo organizatorji natipkali. V mapi je bil točen urnik za vse dni zborovanja. Dobili smo tudi posebno plaketico s priponko. Na plaketici je bilo tvoje ime in ime tvoje škofije. To plaketico naj bi si vsakdo pripel na prsi in jo nosil vse dni zborovanja. Tako

naj bi se med seboj tudi po imenih laže spoznavali. Spet nov dokaz, da je medsebojno poznanje borcev za isto stvar velike važnosti. Zato je naravnost čudno, da sva se s slovenskim duhovnikom Langusom po imenih spoznala in tudi govorila, pa vendar nisva drug za drugega vedela, da sva Slovenca. Najbrž sva preveč tiščala v probleme in predobro govorila špansko, da nisva odkrila kranjskega Janeza.

Da boste imeli jasnejšo sliko o resnobi tega zborovanja, se mi zdi potrebno, da vam povem dnevni red. Dnevni red je bil

Msgr. Olimpo Maresma (na sredi), škof, apostolski administrator mendoške škofije, na obisku v Slovenskem domu. Na levi župnik Ivan Tomažič in na desni slovenski mendoški dušni pastir Jože Horn (foto Janez Štern)

različen za duhovno obnovo in različen za študijske dneve, le čaritev sv. maše je bila vse dni razen v petek pred odhodom vedno ob pol osmih zvečer. V pravem smislu duhovna obnova je trajala od otvoritve zborovanja v ponedeljek ob II. do naslednjega dne, ko smo jo z duhovnim nagovorom med skupnimi hvalnicami zaključili. Poleg treh duhovnih nagovorov že prvi dan in daritve sv. maše je vsem prav posebno šla do srca zares lepa in zbrana adoracija Najsvetejšega v sami zborni dvorani, kamor smo iz kapelice prinesli ciborij s posvečenimi hostijami. Božja beseda, pesem in tihi pomenek z božjim vodnikom so se čudovito prepletali ob pozni večerni uri.

Razen malih sprememb v sredo in petek je bil dnevni red za študijske dni sledeči: ob 8. zajtrk, ob 8.30. hvalnice, ob 9. prvo predavanje, zatem kakšnih 15 minut odmora, ob 10. drugo predavanje, ob 11.15 delo v skupinah, ob 12.30 kosilo in zatem odmor, ob 15.30 spet delo v skupinah, ob 17.30 je bilo dano nekoliko časa za malico, ob 18.15 se je nadaljevalo delo v skupinah, ob 19.30 koncelebrirana maša, ob 20.30 večerja, ob 22 plenaren sestanek, ob 23 počitek. Spričo tako polnega dnevnega reda ni čudno, da nam je krajevni škof dal spregled privatne molitve brevirja vse dni zborovanja. Zadovoljili smo se s skupnimi hvalnicami. Seveda

smo te hvalnice s slovesnimi čitanji in s petjem tako raztegnili, da so trajale približno toliko, kot traja privatna molitev celotnega dnevnega brevirja.

Omenil sem vam duhovno obnovo prvi dan. Škofje in ostali organizatorji tega zborovanja so polagali veliko važnost na duhovno plat srečanja. Zato je bil prvotno določen kot voditelj te duhovne obnove mons. Eduardo Pironio, škof v Mar del Plati in predsednik CELAM-a. Glas o odličnosti njegovih duhovnih nagovorov je prodrl tako daleč v svet, da je bil letos izbran za voditelja duhovnih vaj v samem Vatikanu, katerim je prisostvoval sam sv. oče in njegova ožja vatikanska družina. Na žalost je moral tiste dneve odpotovati na nujno zborovanje v Ekvadorju. Tako ga je nadomestil mons. Giaquinta, profesor v semenišču Devoto, ki je tudi poznan koš strokovnjak za duhovno življenje. Ker je to še mlajši gospod, se je mlajšim sbratom na zborovanju v nekem smislu še bolj približal.

Mons. Giaquinta je na sebi svojski način razvijal določene teme. Vsekakor na akademski višini, s sv. pismom v roki, zlasti sv. Pavla je vsak trenutek navaljal za potrditev izvajanih misli in tez. Razvijal je sledeče teme: Kristus molivec, Poslanstvo oznanjati Kristusa, Naša povezanost v Kristusu Jezusu. Zlasti je lepo razvijal prvo temo o Kristusu

molivcu in s tem v zvezi o duhovniku, ki naj bi bil mož molitve, naravnost mojster v molitvi. Poudarjal je, da je potrebna izrecna molitev, čeravno je res, da moremo vse svoje dejanje in nehanje spreminjati sproti v molitev. Izredno jasno je poudarjal, da je Kristus molil ne le zato, da bi nam dal zgled, kakor se mnogokrat enostransko poudarja, marveč zato, ker je bil popoln človek. S tem v zvezi je lepo razvil misel, da je za avtentičen razvoj človekov molitev potrebna. Mons. Giacinta je v tretji temi o duhovniški povezanosti v Kristusu jasno

pribil, da duhovnik ne more biti dober asistent KA, če ni v dobrem odnošaju s svojim škofom in iskreno prijateljsko povezan s svojimi sobrati. Tako je s svojimi izvajanji lepo intoniral nadaljnje delo zborovanja, ki naj bi mu bilo vodilo iskrena želja, drug drugemu pomagati in skupno iskati rešitev skupnih in posameznih problemov KA v Argentini.

Po tej posebni duhovni obnovi smo pričeli z resnim študijem. Na splošno smo imeli občutek, da so bile teme študija zelo posrečeno izbrane. Nekateri so bili mnenja, da bi bilo morda boljše pra-

Ob letošnjem romanju slovenske skupnosti iz Mendoze v Lulunto (foto Janez Štern)

ktično reševanje obstoječih problemov, češ da se pri duhovnikih sme predpostavljati potrebno znanje o Kristusu, Cerkvi in cerkvenem nauku. Večina pa smo smatrali za potrebno, da globlje sezremo v problematiko Cerkve in njenega delovanja za človeški rod. Tako naj bi tudi globlje razumeli delovanje in naloge KA.

V štirih dneh smo obdelali ob kratkem sledeče teme: Cerkev in njeno poslanstvo, Mesto laika v Cerkvi (eclesiología del laico), Laik in katoliška akcija, Poslanstvo asistenta v današnji KA. Vsako temo sta imela na skrbi dva predavatelja, ki sta vsak s svoje strani nakopičila dovolj materiala za razmišljanje in nakazala problematiko, ki naj bi jo v posameznih manjših skupinah reševali. Po vsakem predavanju je imel vsakdo pravico oglasiti se k besedi, da je zaprosil za kakšno pojasnilo ali pa tudi ugovarjal, če se mu je zdelo kakšno predavateljevo izvajanje predrzno ali celo napačno. Vladala je vseskozi iskrena sproščenost, ker očitvidno nikomur ni šlo toliko za osebni ugled kot za resnico, ki naj bi jo s skupnimi močmi skušali čim bolj osvetliti.

Po obeh vsakodnevnih predavanjih in po tem skupnem dialogu so nam razdelili tri ali štiri vprašanja, ki sta jih predavatelja pripravila in so jih pisarniške sile vedno pravočasno razmnožile. Pripravljalna komisija skupaj s

pisarniški močmi so že vnaprej pripravili posamezne skupine in jih razmnožili. Tako je vsakdo dobil pravočasno v roke ves spored skupin in hitro našel samega sebe in svojo skupino brez nervoznega iskanja, kolebanja in pehanja. Bili smo razdeljeni v 19 skupin, pri vsaki jih je bilo približno deset. Na razporedu je bil že določen koordinator vsake skupine, tajnika pa je skupina na prvem sestanku ze vse dni izvolila. Prvi dve skupini ste ostali kar v zborni dvorani, ostale pa so se razdelile po hodnikih hotela in v pivnici nad dvorano. Seveda niso bili ti slednji nič na boljšem kot vsi ostali, ker je tiste dni po višjih načrtih vladala tamkaj popolna suša.

Kakor ste opazili pri dnevnem redu, so se te skupine sestale trikrat na dan, prvič že takoj po predavanjih dopoldne, dvakrat pa popoldne. Glavna teža dela je bila na teh skupinah, kjer so se formulirali načelni in praktični zaključki zborovanja. Na plenarni seji po večerji vsakega dne so koordinatorji prečitali zaključke vsak svoje skupine in jih izročali glavnemu koordinatorju. Pri tej plenarni seji sta bila vedno navzoča tudi predavatelja, da sta bila na razpolago za ponovni dialog, kadar je bil potreben, ali pa sta mogla izraziti svoje poglede glede zaključkov in po potrebi še s svoje strani kaj dodati.

Andrej Prebil CM
(Konec prihodnjic)

Pismo Duhovnemu Življenju

Spoštovani!

Moj sin hodi na univerzo. Včasih mi kaj pove tudi o tem, kaj se dogaja na univerzi med študenti. Ti pogovori mi odpirajo oči. Z neizmerno žalostjo ugotavljam, da je moj sin že v veliki meri podlegel komunističnemu vplivu. Samo v komunizmu vidi rešitev socialnega vprašanja. Če bo šlo v tej smeri naprej, se bojim, da me bo lepega dne presenetil s priznanjem, da se je vpisal v komunistično partijo. Tudi o veri in Cerkvi je začel čudno govoriti. Upam, da v cerkev še hodi, čeprav ga seveda ne morem več nadzorovati pri tem. Slovenskemu družabnemu življenju se izogiba. Lahko si mislite, kako z ženo trpiva. Bežali smo pred komunisti, sedaj morava pa v grozo v srcih opazovati, kako se najin sin izgublja v komunizmu. Svetujte nam, kaj naj storiva, kako naj ga rešiva!

T. S.

Spoštovani gospod!

Lahko si mislim, kako trpite, ko tako od blizu gledate nevarnost, da bi se Vaš lastni sin predal tistemu sistemu, ki je kriv tolikega preteklega trpljenja Vaše lastne družine, pa tudi nesreče vsega našega naroda, ki že trideset let ječi v njegovih okovih. Sprašujete se, kako je to mogoče, ko je pa vendar Vaša družina tako verna in narodno zavedna in ste tudi sina ves čas vzgajali v tem duhu.

K temu zadnjemu bi najprej pripomnil tole: Ko bi vzgoja odvisela samo od Vas, bi se seveda ne moglo zgoditi, da bi Vaš sin zašel na drugačno pot, kot ste mu jo pa Vi kazali. A nanj je vplivalo in še vpliva mnogo drugih činiteljev, od katerih mnogi podirajo, kar ste Vi s toliko težavo leta in leta gradili. To so bili že profesorji in tovariši na srednji šoli in so še posebej sedaj na univerzi, to je tisk in televizija, to je spretna komunistična propaganda na univerzi

in morda tudi kakšen simpatičen in na videz idealističen komunističen tovariš, pa morda prebiranje kemunistične literature itd.

Znano je tudi, da v letih dozorevanja starši redno izgube mnogo vzgojne avtoritete nad svojimi otroki. Drugim več verjamejo kot svojim staršem, njihovi starši da ne gredo s časom naprej, da ne poznajo novih problemov, da so obteženi s preteklostjo in podobno.

Obenem je mladina radikalna in neučakana. Hoče hitrih in globokih sprememb. Revolucionarji vseh časov so bili mladi ljudje, ker so mladi ljudje že po svoji naravi revolucionarni, polni ognja in drznosti. Nekaj tega najdejo mladi ljudje v komunizmu, seveda le v deželah, kjer se komunizem za oblast šele bori. Čisto nasprotno sliko nudi komunizem v deželah, kjer že dalj časa vlada kot npr. v naši Sloveniji, kjer je beseda komunist istovetna z največjim zaje-dalcem družbe, ki živi od žuljev drugih in ki mu ni nič več mar tovariške solidarnosti.

Kako odpreti sinu oči? Najprej bi vam svetoval, da se sami skušajte v mejah svojih možnosti seznaniti tudi teoretično s komunizmom, drugače ne boste mogli uspešno razpravljati s sinom, če bo ta bolje poučen o stvari kot vi. Priporočam vam zato kakšno temeljito knjigo, npr. Wetter-Leonhard, La ideología soviética, izšla pri založbi Herder. Poskušajte tudi sina pripraviti k temu, da jo bo bral. Če je resnicoljuben in iskren — in v to ne smem dvomiti — se mu bodo ob tej knjigi začele odpirati oči. V njej je verno podana komunistična ideologija, a prav tako mirno in znanstveno njena kritika. Knjiga ga ne bo pustila indiferentnega. Spoznal bo, v katerih točkah lahko mirno da komunizmu prav, ne da bi s tem prišel v opreko s svojim krščanskim nazorom, videl bo pa hkrati tudi, kako je v svojih osnovnih zahtevah komunizem popolnoma neutemeljen in zgrešen. Komunizem ne prenese nobene resne znanstvene kritike, je ideološko že zdavnaj popolnoma premagan. Je le še slepa vera mnogih, ki sanjajo o nekem raju na zemlji, a mislečega človeka niti v osnovah ne zadovolji. Vaš sin mora sam do tega priti, potem bo za zmeraj ozdravljen simpatij s komunizmom. Samo po sebi bi se seveda lahko zanesel tudi na sodbo Cerkve, ki je komunizem že tolikokrat obsodila, a ne smeva pozabiti, da komunistična propaganda prikazuje Cerkev kot zaveznika izžemalnega kapitalizma in da zato ne zasluži nobene vere.

S samim sklicevanjem na to, kaj vse je pri nas med revolucijo komunizem počel, najbrž ne boste dosti opravili. Vse takšne izgrede komunisti opravičujejo — če jih seveda sploh priznajo — z izgovorom, češ da je vsaka revolucija kruta in krvava, da po tem ne gre

soditi celega sistema. In ta navidezni dokaz večino komunističnih simpatizerjev zadovolji in pomiri. Poznam primere, ko so nekateri s tem opravičevali komunistična barbarstva in umore v svoji lastni družini in jih to ni odvrnilo od tega, da ne bi sami simpatizirali s komunizmom.

Ti mladi ljudje imajo redno tudi zelo razvit socialen čut. Vidijo, kako se ne naredi zadosti za to, da bi res zavladata v svetu pravičnost, kako so premnogi resnično izžemani od brezvestnih kapitalistov, kako tudi nekateri sicer pobožni kriscjani pozabljajo na svoje socialne dolžnosti. Ne gre skrivati ali opravičevati teh dejstev, obsodite jih, kot zaslužijo. S tem si boste pridobili simpatijo svojega sina. A potem pokažite, kako rešitve ne moremo iskati v komunizmu, seveda tudi ne v kapitalizmu, ampak v radikalni spremembi družbe po krščanskih načelih. Povejte mu in sicer z globokim prepričanjem, da smo tudi kristjani za revolucijo v smislu radikalne in hitre spremembe krivičnega socialnega stanja.

Slovenski rojaki na skupnem kosilu na dvorišču Slovenskega doma v Mendози
(foto Janez Štern)

Povejte mu, da se kot kristjan sme in mora še boli radikalno boriti za nov socialni red v svetu, le da ne z orožjem v roki, pač pa z vsemi drugimi legalnimi sredstvi. Poskušajte njegove mladostne energije in mladostno navdušenje speljati v pravo smer in na pravo področje. Navdušujte ga za delo, kot so ga opravljali veliki socialni reformatorji, kot npr. med nami Janez Evangelist Krek. Naj ne odneha od prizadevanja za socialno reformo, samo da naj se bori za resnične ideale in jim žrtvuje vse svoje mlade energije.

Glejte, da bo tudi v lastni družini lahko odkril veliko socialnega čuta. Da bo videl, kako ste pravični in radodarni do svojih lastnih uslužbencev, če jih imate. Sami bodite dobri do revežev in otroke z zgledom in besedo navajajte k socialnim krepostim. Tudi Vaše versko življenje mora voditi k resnični in neprestani skrbi za bližnjega. To bo poučilo Vašega sina, kako krščanstvo ni samo skrb za lastno zveličanje in za nadnaravne dobrine, ampak tudi resna odpoved in delo za materialni dvig bližnjega. Naša mladina nas zelo opazuje. Ne moremo je zadovoljiti samo z zunanjimi prireditvami, pa naj so še tako privlačne in koristne. Tudi ne le z golimi besedami, če te besede niso spremljane od realnega dela za socialno pravičnost.

Pa lepo versko življenje gojite v družini. Če Vam to povem na zadnjem mestu, to ni najmanj, ampak najbolj važno. Molitev, preprosta in doživeta, obenem pa iskreno prizadevanje za življenje po njej bo dalo fantu največjo oporo na njegovi poti. Lahko ste namreč prepričani, da njegov problem ni samo ideološki, ampak tudi moralen. Je v letih, ko mora do svoje vere zavzeti čisto novo, osebno stališče in ko se bori za svojo moralno osebnost, zlasti za pravi odnos do spolnosti in ljubezni. Vse to so elementi, ki odločilno sodelujejo pri izoblikovanju njegove osebnosti, ki v teh letih dozoreva.

Pa še zadnji nasvet. Poskušajte ga spraviti v kakšno zdravo družbo, kjer bo našel prijateljsko razumevanje in kjer bo našel lahko odgovor na marsikatero vprašanje, ki ga drugje ne more najti.

Je to samo nekaj skromnih misli. Ne pozabite, da imate Vi kot oče pravico do posebnih božjih milosti na podlagi zakramenta sv. zakona. Sklicuje se torej pred Bogom na to pravico, ko ga prosite za razsvetljenje, da bi znali otroke voditi po pravi poti.

S spoštovanjem,

Al. Kukovica

Fatima

Prav je, da si od časa do časa priključimo v spomin velike religiozne dogodke, zlasti še tiste, ki so še danes aktualni. Eden takšnih dogodkov je prikazanje Marije v Fátimi na Portugalskem. Fatimski poziv Matere božje človeštvu je namenjen tudi nam, ki živimo več kot pol stoletja po tem dogodku.

V Fátimi se je Marija večkrat prikazala trem otrokom: Franciscu (9), Jacinti (7) in Luciji (10). Prva dva sta umrla za špansko gripo še kot otroka, kot jima je Mati božja naprej napovedala, zadnja, Lucija, pa je še danes karmeličanka v Coimbri na Portugalskem pod imenom sestra Lucija prečistega Marijinega Srca.

Najpomembnejši fatimski dogodki

Zgodovina fatimskih prikazanj se začne 13. maja 1917. Po maši so omenjeni trije otroci pasli ovce v Cova da Iria, blizu vasi Fátima. Naenkrat se je v ozračju zabliskalo, čeprav je bilo nebo popolnoma jasno. Začuden so se otroci spogledali, kaj naj bi to pomenilo. Ko so pogledali kvišku, so zagledali v kroni majhnega drevesa lepo mlado gospo, staro kakšnih 16 let. Bila je bolj svetla kot sonce. Rekla jim je, da pri-

haja iz nebes in jim naročila, naj pridejo trinajstega v mesecu skozi šest mesecev na isti kraj in ob isti uri. Prosila jih je tudi, naj molijo vsak dan rožni venec za mir na svetu in naj darujejo same sebe Bogu. Radi naj vzamejo nase tudi žrtve in trpljenje za spreobrnjenje grešnikov. Gospa je bila ogrnjena v bel plašč z zlatim robom; v roki je držala rožni venec.

Vsi ganjeni so otroci sklenili, da ne bodo o prikazni nikomur nič povedali. Toda zgovorna Jacinta je zvečer povedala novico svojim domačim. Tako se je novica o prikazanjih nebeške gospe kmalu raznesla po vsej bližnji okolici. Najprej so se ljudje norčevali iz otrok. Ti pa so vzeli stvar zelo resno. Sklenili so, da bodo molili vsak dan rožni venec ali pa še večkrat na dan. Včasih so tudi svoje skromno kosilo dali ovcam za rešitev ubogih grešnikov.

13. maja je že nekaj ljudi spremljalo otroke na kraj prikazovanja — nekateri med njimi goli radovedneži, drugi pa verni ljudje. Marija se je otrokom prikazala ob napovedanem času in jim naročila, naj molijo rožni venec in na koncu vsake desetke naj dodajo molitev: „O, Jezus, odpusti nam naše grehe in privedi v nebesa vse duše, zlasti še tiste, ki so najbolj potrebne Tvojega usmiljenja.“

Molite rožni venec!

„Nas boste vzeli s seboj v ne-

besa?“ je prosila Lucija v imenu vseh treh. Marija jim je odgovorila, da bosta najmlajša dva kmalu prišla k njej v nebesa, Lucija pa da bo morala ostati še naprej na svetu, da širi pobožnost do njene-ga prečistega srca. Drugi ljudje so sicer videli, kako so otroci z nekom govorili, a Marije same niso videli.

13. julija je šla z otroci že prejšnja množica ljudi. Ob tej priliki ljudje niso videli Marije, ampak le majhen bel oblaček nad nizkim drevesom. „Kaj hočete od nas?“ je Lucija vprašala gospo. Marija je naročila otrokom, naj še naprej vsak dan molijo rožni venec za mir na svetu in za konec vojne (prve svetovne).

„Žrtvujte se za grešnike, iz ljubezni do Jezusa, za spreobrnjenje grešnikov in v spravo za žalitve, prizadete mojemu brezmadežnemu srcu,“ je rekla gospa. Ko je Lucija prosila, naj jim pove, kdo je, je nebeška gospa obljubila, da jim bo razodela svoje ime v oktobru, ko bo storila tudi velik čudež, da bodo lahko vsi verovali v njena prikazovanja.

Med tem, ko je Marija govorila z otroki, je odprla svoje roke, pričemer so otroci videli strašen prizor. Marija jim je pokazala pekel. „Videli ste pekel,“ jim je rekla — „kamor gredo duše grešnikov. Bog hoče na svetu uvesti pobožnost do mojega prečistega srca, da bi jih rešil. Če bodo ljudje storili, kar jim bom naročila, se bo rešilo ve-

liko duš in bo nastopil mir na zemlji. Vojna se bo končala. Če pa ljudje ne bodo nehali žaliti Boga, bo izbruhnila še hujša vojna.“

Da se to prepreči, je Marija prosila, naj bi bila Rusija posvečena brezmadežnemu Srcu in naj sprejemajo spravna obhajila za grehe sveta na prve sobote v mesecih. Če bodo ljudje njeno željo izpolnili, se bo Rusija spreobrnila in bo mir na zemlji. Če pa ne, se bodo hude zmote razširile po vsem svetu, ki bodo prinesle nove vojne in nova preganjanja Cerkve. Končno pa bo njeno brezmadežno srce zmagalo.

Nebeška gospa je otrokom razodela trojno skrivnost. Od teh sta bili prvi dve pozneje odkriti svetu — prikazanje pekla in pobožnost do Marijinega prečistega srca — tretja ali velika skrivnost pa še ni znana nikomur.

Ko so ljudje zvedeli za napovedani oktobrski čudež, so mnogi že verovali, da prikazujejoča se gospa ni nihče drugi kot mati božja Marija. Uradna Cerkev pa je k vsemu molčala.

13. avgusta je krajevni župan Arturo Santos otroke z zvijačo ugrabil in jih zapeljal prav v nasprotno smer od kraja prikazovanj v Villa Nova do Ourem, kjer je on sam bival. Skušal je z obljubami, potem pa spet z grožnjami doseči, da bi otroci zanikali prikazovanja in mu izdali skrivnost. Pa vse zaman. Dal jih je zapreti celo v ječo. Tu so začeli moliti rožni venec in so se otrokom pridružili

tudi drugi jetniki v molitvi. Naslednji dan je župan otroke dal izpustiti.

13. septembra. Kakšnih 30.000 ljudi se je zbralo v Cova da Iria. Pri prikazanju je nebeška gospa obljubila, da bo spet nekaj bolnih oseb ozdravila. Znova je napovedala veliki čudež za oktober.

13. oktobra. 70.000 ljudi je bilo prisotnih, da bi videli čudež. Med nimi je bilo tudi mnogo duhovnikov in časnikarjev. Ateisti so prišli, da bi se potem lahko norčevali iz človeškega praznoverja. Ker je nenehno dežilo, so bili ljudje vsi mokri.

Pri tem prikazanju je Marija otrokom razodela, da je „naša Gospa rožnega venca“. Naročila je, naj se na kraju njenega prikazovanja zgradi kapelica, kjer naj se dnevno moli rožni venec. Ljudje morajo poboljšati svoje življenje in prositi za odpuščanje svojih grehov. „Ne smejo več žaliti Boga, ki je že tako preveč žaljen.“

Napovedani čudež

Tedaj se je zgodil napovedani čudež. Potem ko so otroci videli Marijo zapovrstjo kot Mater božjo s sveto družino, kot žalostno Mater božjo in kot karmelsko Mater božjo s škapulirjem — je množica obrnila pogled proti soncu, ki se je prikazalo skozi temne oblake. Lucija je zaklicala: „Sonce poglejte!“

Tedaj je vsa ogromna množica ljudi lahko videla, kako se je sonce začelo vrteti okoli samega sebe,

vedno hitreje in kako je oddajalo prelepe žarke, da so se ožarjene reči videle zdaj zelene, zdaj rdeče in zdaj modre. Fantastični ples sonca je ljudi popolnoma prevzel, hkrati pa jih je napolnil z grozo. Zdelo se je, kot da sonce trepeče in da se hoče zagnati v ljudi. Tedaj so ljudje vsi prestrašeni popadali na kolena, prosili za odpuščenje grehov in molili kesanje. Bili so prepričani, da je prišel konec sveta. Potem se je zdelo, da se je sonce povrnilo na svoje mesto. Ljudje so zahvaljevali Boga in Marijo. Zapazili so tudi, da so bile njih obleke popolnoma suhe.

Prikazen sonca je trajala kakšnih 12 minut. Mnogi časopisi so poročali o njej. Čudežni dogodek so videli ljudje tudi od več kilometrov daleč.

Fatimski dogodki so s tem postali zgodovina. S tistim dnem so začele v Fátimo prihajati množice ljudi k naši Gospe rožnega venca. Po Marijini želji je bila zgrajena kapelica na mestu prikazanju. Veliko čudežev se je od tedaj zgodilo.

Marija roma po svetu

Trajalo je precej časa po letu 1917, da je Cerkev uradno dovela pobožnost k fatimski Gospe. Končno so vsi portugalski škofje prosili Marijo, naj njih domovino obvaruje pred špansko civilno vojno, ki je divjala v sosednji Španiji. Zanimivo je, da je bila Portugalska obvarovana tudi druge svetovne vojne.

Po Marijinem naročilu je Pij XII. leta 1942 ves svet posvetil brezmadežnemu Srcu Marijinemu. Leta 1952 pa je isti papež posvetil tudi Rusijo njenemu Srcu. Od tedaj so mnoge države in škofije storile isto.

Za tiste, ki ne morejo romati v Fatimo, je Marijin fatimski kip začel romati po svetu. Tako je fatimska Marija prišla tudi v Argentino. Rodila se je tudi Modra Marijina legija, mednarodna duhovna organizacija, ki danes šteje že 20 milijonov članov, ki so se zavezali, da bodo izpolnjevali Marijino naročilo iz Fatime: molitev, pokora in pobožnost k prečistemu Srcu Marijinemu.

Čeprav še ni v celoti znana poslanica Matere božje (tretja skrivnost je še nepoznana), se je fatimsko naročilo Marijino razširilo po vsem svetu. Brez dvoma se je pod vplivom teh prikazovanj mnogo ljudi spreobrnilo, mnogo grešnikov se je rešilo pred dokončno pogubo in doseženo je bilo, da Bog še zadržuje roko pravičnosti, ki bi sicer morda že udarila grešni svet.

Pij XII. je 13. maja 1946 dejal: „Treba nam je samo obrniti pogled na to Cova da Iria, ki je danes spremenjena v vir milosti in čudežev fizičnega, še bolj pa moralnega reda — čudeži, ki kot potoki oplajajo vse Portugalsko in prestopajoč njene meje dosežajo vso Cerkev in ves svet.“

Človeški problemi tehničnega napredka

Vzgoja in izobrazba

Kot je na eni strani velika težnja človeka, iznebiti se Boga, kadar ga ne potrebuje, tako je na drugi strani velika težnja po izobrazbi. S tem se noče reči, da je tudi veliko volje do učenja.

V civiliziranem svetu se izobrazbi posveča veliko pozornosti in truda. Nepismenost se stalno zmanjšuje. Število šolskih zavodov stalno narašča, enako se množijo tudi ustanove in literatura za vzgojo in izobrazbo otrok in odraslih.

Pri vseh teh prizadevanjih za vzgojo in izobrazbo pa je značilno, da človek nima volje za misliti, razmišljati in presojeti. Imajo slepo zaupanje v znanost, ki ni samo vir tehničnega napredka, ampak tudi resnice. K temu zelo pomaga enciklopedični način izobrazbe, ki prevladuje v sodobnih šolskih ustanovah.

Namen in cilj vzgoje ter izobrazbe je pripraviti človeka za življenje. Vzgoja naj pripravi človeka, da živi dostojno in spodobno, izobrazba pa pripravi za poklic, s katerim služi bližnjemu in sebi. Tukaj je važna predvsem poklicna izbira.

Naravno je, da mora biti izbira

poklica svobodna, da si vsak izbere tistega, za katerega čuti največ sposobnosti, za katerega je poklican. Sodobni tehnični napredek to svobodo izbire poklica omejuje ali celo onemogoča. Važni so samo poklici, ki tehniki direktno služijo, to je tehničnega značaja. Izpodrinila je v precejšnji meri humanistične poklice oziroma jim je odmerila v družbi drugorazredno mesto. Tudi nagrajevanje ali zaslužek je v tehničnih poklicih veliko višji kot v ostalih ne glede na opravljeno delo. Na to se ozirajo predvsem mladi pri izbiri poklica in smo priče velikega navala na tehnične izobraževalne ustanove.

V veliko primerih pri izbiri poklica ni več odločilna sposobnost in veselje, ampak zaslužek. Tako imamo dandanes pokliene tehnike in strokovnjake, ki delajo iz poklica, pa tudi maskirane, ki poklic igrajo kot igrallec svojo vlogo v gledališču. Gredo se tehnike in strokovnjake in ti dandanes prevladujejo. Njihova igralška sposobnost, ne strokovna, je neverjetna in zasenčijo resnične strokovnjake. Ker so polni ambicioznosti kljub svoji strokovni nesposobnosti, a dobrim igralskim talentom, zasedajo ključne polo-

žaje in vodilna mesta. Kvarne posledice se že kažejo.

Ker povpraševanje po tehničnih poklicih narašča, je narasel tudi vpis na tehnične šole in univerze. Posebej velik naval je na univerze, tako da obstoječe ne morejo sprejeti vseh kandidatov. Zato se ustanavljajo nove. Pri ustanavljanju teh se ne upošteva, če je na razpolago odgovarjajoči učiteljski kader, dovolj znanstvenikov pedagogov in strokovnjakov. Tako zasedajo univerzitetne stolice za to nepripravljeni učitelji, kar je občutno znižalo raven univerzitetnega študija. Sodobna univerza ni več tista ustanova znanosti, kot je bila stoletja. Z navalom študentov se je še politizirala, kar pomeni, da je dnevna politika prestopila prag univerzitetnih predavalnic. Večkrat se zaradi tega onemogoča redni študij in odklanja znanstvenike, ki ne soglašajo z določeno politično ideologijo. Zopet dodaten udarec znanstveni ravni študija.

Ker študentom v mnogih primerih ne gre za znanje, ampak samo za akademski naslov, je vrednost univerzitetne diplome že precej izmalíčena. Tako že nekatere univerze delijo diplomante v več kategorij, in ustanove, ki potrebujejo strokovnjake, sprejemajo samo diplomante prve kategorije. To potrjuje resnico, da kdor med študijem ne pokaže resničnega zanimanja za poklicno usposobljenost in znanstveni na-

predek, mu univerzitetni študij ne koristi mnogo. Na univerzah, kjer hočejo ohraniti tradicionalno znanstveno raven študija, so mnenja, da naj v bodoče specialiste, ki jih potrebujeta tehnika in proizvodnja, usposabljaajo srednje šole in praksa, univerza pa ohrani svoje resnično znanstveno poslanstvo.

Nove bolezni

Zaradi pomanjkljive vzgoje in izobrazbe ter nečloveških odnosov v počlovečeni ali humanizirani tehnološki družbi je vedno več ljudi duševno bolnih, ker ne morejo razumeti ali se prilagoditi okolju, v katerem se nahajajo, ali slediti ritmu, ki ga zahteva tehnološki proces. To nam pokaže, da sta znanost in tehnika omejili ali odpravili nekatere bolezni in podaljšali življenjsko dobo človeštvu, a sta istočasno tudi povzročiteljici novih bolezni in nalog človeštva.

Vzemimo za primer produkcijski proces. Novi sistemi, ki se uvajajo ali jih zahtevajo stroji, so spremenili način dela in ritem življenja. Delo se opravlja mrzlično s ciljem čimvečjega uspeha in zaslúžka. Ta želja po boljšem zaslúžku in napredku človeka priganja, da napne vse sile, dejansko več kot zmore normalno, samo da mu nihče ne bi očital, da zaostaja za drugimi v tej brezbrizni in nečloveški tekmi. Živi v stalni napetosti, s strahom v podzavesti, kar povzroča nemir in bolezni du-

ha. Zgublja svojo individualnost in osebnost, postaja del mase, številka, ki velja toliko, kolikor donaša. To je ena stran, ker ta proces in mrzlica ne zajameta vseh. Oni, ki ta proces vodijo in stojijo ob strani kot opazovalci ali da ga kontrolirajo, ali so enostavno v brezdelju, ne vidijo, da tisti v vrtincu in vrvežu več ne zmorejo, da je pritisk presegel višek možnega in človeškega. Postopanje teh povzročča v drugih zagrenjenost in občutek krivice in izkoriščanja, ki se sicer ne da tako konkretno dokazati, kot se je lahko v začetni dobi industrializacije. Zmotno in krivično ravnanje voditeljev ali lastnikov podjetij, vodilnih tehnikov ter večkrat tudi politikov je vzrok novih boleznih sodobnega človeka.

Mrzlica obravnavanja človekovega življenja in dela po tehnološkem receptu se je prenesla že na vsa področja, nič ni izvzeto, tudi v študij in izobrazbo. Kljub obilici dobrin in velikemu ugodju jih je zelo malo, ki so resnično zadovoljni, še manj pa je srečnih. Poglejmo samo, kako reagira študirajoča mladina. Še nikoli ni živela v tako dobrih gmotnih razmerah in izobilju, vsaj večina, a ni zadovoljna, niti z vzgojo in izobrazbo, ki se ji nudi. To vse odklanja, kar pokaže na različne načine. Odklon je morda najbolj jasno prišel do izraza v dogodkih ob koncu maja 1968 v Parizu. Kljub temu, da je pri vseh raz-

grajanjih imel marksizem vodilno besedo, ni dal vzroka za izgrede, dal je samo pobudo in spretno izrabil razpoloženje mladih. Gnev je izhajal od drugod in se morda še nikoli v zgodovini ni zgodilo, da bi mladi študentje z napisanimi tablami po ulicah zahtevali smrt očetov, tistih očetov, ki jim gradijo napredek z vizijo popolne tehnokratske družbe. Tudi to je huda bolezen našega časa, kruta obsodba človeka, ki gradi napredek brez Boga, brez morale in spoštovanja človeka.

In kaj potem?

In po vsem povedanem, kar je samo drobec realnosti, naj odklonimo vse pridobitve tehničnega napredka? Ne, pot ne gre nazaj, vodi naprej.

Poleg drugih dolžnosti in obveznosti ima človek tudi dolžnost, da se trudi za tehnični napredek. Ta dolžnost izhaja iz božjega naročila ob stvarjenju, da si naj človek podvrže zemljo (J. Höffner). Vse mu je dano na razpolago, da uporablja, raziskuje, odkriva in napreduje.

Zato pozdravljena tehnika, a ne kot cilj, ampak sredstvo življenja v pomoč človeku za dosego nadnaravnih ciljev in vrednot. Dobrodošla, a ne kot gospodar nad človekom, ampak kot služabnica, ki služi za plemenite cilje življenja in pomaga graditi svet medsebojnega spoštovanja, pomoči in krščanske ljubezni.

Avgust Horvat

Sv. Francišek Asiški

Nemirno in razburljivo življenje 13. stoletja je močno vplivalo tudi na versko življenje. V Cerkvi se je pojavila gniloba, zlasti pohlep po bogastvu, razkošju, po brezskrbnem življenju brez čuta za duhovno in telesno bedo drugih. Toda prav v takih razmerah je tedanja človeška družba doživela duhovno prenavo, ki jo mogoče primerjati samo še prerobenju ob nastopu krščanstva. Zopet se je začel širiti duh evangelija, duh ljubezni, ki je krotil izbruhe strasti, sovraštva in preganjanja; duh resnice, ki je skušal vse z ljubeznijo pripeljati na pravo pot; duh ponižnosti in odpovedi, v katerem so mnogi zametovali posvetno premoženje. Tako tudi ta doba dokazuje, kako se je in kako se mora v vseh časih Cerkev sama iz sebe duhovno prenavljati. V Cerkvi so vedno zrastle velike svetniške osebnosti, ki so jo kakor kvas duhovno prenavljale in pomlajale. Tak svetniški velikan je sv. Francišek Asiški, ki je pravi verski genij. S svojim svetniškim življenjem in s svojimi ustanovami je zbudil nov val pristnega evangeljskega življenja, katerega blagodejni vpliv še danes čutimo.

Franciškovski starši

Sv. Francišek Asiški je bil rojen l. 1182 v starodavnem mestu Assisiju v lepi sončni Umbriji v srednji Italiji. Njegov oče Peter Bernardone je bil bogat, spreten, a tudi precej trd in pohlepen trgovec s suknom v Assisiju. Mati Pika (krstno ime najbrž Ivana) Bourlement je bila doma iz južne Francije. Peter Bernardone se je z njo verjetno seznanil na svojih trgovskih potovanjih po Franciji. Bila je bolj majhna, drobna, plemenita žena, iskreno verna in vedno uglašena, prijetnega vedenja z vsemi. Tega se je v veliki meri navzel od matere tudi Francišek. Ko se je Francišek rodil, je bil oče z doma po trgovskih opravkih. Pri krstu mu je mati dala ime Janez Krstnik. Toda oče ga je takoj začel klicati „Francesco“. Francišek, zaradi svojih simpatij in spoštovanja do Francozov.

Franciškova mladost

V župnijski šoli sv. Jurija je dobil Francišek prvo izobrazbo. Doma se je naučil tudi nekaj francoščine. Bil je bister fant, lepe prikupne postave, sončno vesel, živahen z vsemi. Vse te lepe lastnosti so še obogatile njegove trgovske sposobnosti, saj po njih

ni nič zaostajal za svojim očetom. kateremu je pomagal doma v trgovini. Z denarjem pa ni znal prav ravnati. Rad je zbiral okrog sebe veselo fantovsko družbo in razmetaval očetovo bogastvo. Zaradi te svoje velikodušnosti je bil

Sv. Frančišek Asiški (Fr. Pengov)

med mladim asiškim svetom zelo priljubljen. Pri vsem tem mladostnem veseljačenju pa se je Frančišek že takrat zelo varoval vsake podlosti in razbrzdanosti. Bil je res vedno zelo vesel, obenem pa umirjenega, plemenitega vedenja in velikodušen do siromakov in trpečih. Bil pa je tudi precej romantično razpoložen in je želel postati vitez. Mislil je, da si bo viteško čast in slavo pridobil z junaštvom v vojski. Za to se mu je kmalu ponudila priložnost. Ko se je l. 1202 mesto Assisi zapletlo v vojno s sosednjim mestom Perugia, se je vojne navdušeno udeležil tudi Frančišek. Perudžani so 12. septembra pri mostu sv. Janeza premagali asiško vojsko, ujeli veliko vojakov in jih odpeljali v ujetništvo v Perugia. Med ujetniki je bil tudi romantični vitez Frančišek. Ker sta mesti sklenili mir, se je Frančišek po dobrem letu ujetništva vrnil z ostalimi ujetniki domov. Doma je kmalu prav resno zbolel. Bolezen je sicer plemenitega, a precej lahkoživečega fanta zresnila, vendar ne toliko, da bi nehal sanjariti o svojem viteštvu. Ko je ozdravel, so sanje o viteštvu še bolj prevzele njegovo pesniško dušo. Spet se je udeležil vojne v južni Italiji v Apuliji, zakaj na vsak način se je hotel izkazati s kakšnim posebnim vojaškim podvigom in tako postati vitez. Toda božja previdnost ga je že prvo noč po odhodu v mesto Spoleto usme-

mila v pravo viteštvo. Tukaj je namreč imel skrivnostne sanje v katerih je gledal pred seboj na eni strani velik grad, poln orožja in viteških znamenj, na drugi strani pa božje povabilo: naj rajši služi Gospodu kot služabniku. Poslušal je božji glas in se je ves spremenjen vrnil domov v Assisi. Nič več ni zahajal v veselo družbo. Ves se je posvetil molitvi in premišljevanju; vedno bolj je čutil božjo pričujočnost, ki osrečuje. Hodil je po samotnih krajih okrog Assisija, premišljeval o Kristusu in resninem uboštvu. Razmišljal je o človekovi popolni svobodi, o prostosti v Bogu in ga prosil, naj bi že enkrat dosegel to pravo notranjo svobodo. Spoznal je, da je pot do tega življenja življenje po evangeliju. Zato se je zavzel za dosledno izpolnjevanje evangelija.

Odpoved dediščini

V okolici Assisija je bilo tedaj veliko gobavih bolnikov. Frančišek se jih je prej izogibal, sedaj pa so mu postali ti siromaki najljubši prijatelji. Stregel jim je in pomagal, kolikor je največ mogel. Ker je bil zelo radodaren do vseh potrebnih, se je njegov oče bal, da bo Frančišek počasi razdelil med reveže vse njegovo s trudom pridobljeno bogastvo, zato je zahteval, da se je moral Frančišek javno odpovedati dediščini. Vpričo škofa in meščanov se je i. 1206 (marca ali aprila) na trgu pred asiško stolnico odpovedal

vsem pravicam do očetove dediščine. Stekel je celo obleko in jo vrnil očetu z denarjem vred in rekel: „Do zdaj sem Petra Bernardona klical za očeta, sedaj mu vrnem vse, tudi obleko. Zato ne bom več govoril: oče Bernardone, ampak bom po pravici molil: Oče naš, ki si v nebesih.“

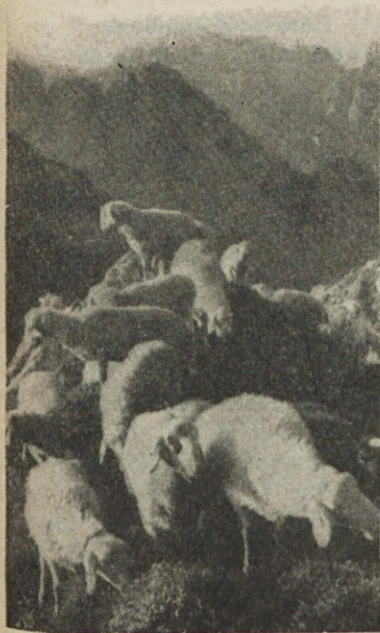
Božji klic

Ko je Frančišek nekega dne molil v cerkvi sv. Damijana, je slišal besede: „Frančišek, ali ne vidiš, da se moja hiša podira? Pojdi in jo popravi!“ Svetnik je sprva mislil, da mu Bog naroča, naj popravi to zapuščeno vaško cerkvico. Zato jo je začel lastno-ročno popravljati. Popravil je tudi cerkvico sv. Marije Angelske, ki je bila pol ure hoda oddaljena od Assisija. To cerkvico so imenovali tudi Porciunkulo. V tej cerkvi je Frančišek večkrat molil in tu je spoznal, da ga Bog pošilja popravljat živo božjo hišo. Cerkev iz ljudi, ki je v onem času kakor razpadala. Dobro pa se je zavedal, da bo mogel to nalogo opraviti le tedaj, če bo najprej sebe temeljito duhovno prenovil in reformiral. Cerkvica je bila takrat last benediktinskega samostana na Monte Subasio. Samostanske predstojnike je prosil, da so jo njemu prepustili v rabo in oskrbo. Tukaj se je sedaj Frančišek naselil, stregel pri maši, se poglobljal v molitev in premišljevanje ter z vso iskrenostjo vedno

iskal, kaj je božja volja, da bi jo z ljubeznijo izpolnil.

Odločitev za uboštvo

Kakor navadno, tako je tudi na god sv. Matija (24. februarja) l. 1208 v porciunski cerkvi ministriral pri maši. Pri maši je duhovnik bral evangelij, kako je Kristus poslal apostole oznanjati evangelij: „Pojdite k izgubljenim ovcam Izraelove hiše. Grede označajte: Približalo se je nebeško kraljestvo. Bolnike ozdravljajte, mrtve obujajte, gobave očiščujte, hude duhove izganjajte. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte. Ne jemljite si ne zlata ne srebra ne bakra v svoje pasove, ne torbe ne dvih sukenj, ne obuvala ne palice.

Zakaj delavec je vreden svoje hrane“ (Mt 10, 5—10). Frančišku so bile te besede kot odkritje. Res jih je že prej velikokrat slišal, toda šele sedaj je doumel njihov pravi pomen in vsebino. Našel je to, kar je že dve leti iskal in si tako želel. Spoznal je pomen uboštva v osebnem življenju vsakega kristjana, kakor tudi v življenju vse Cerkve. Kristusov apostol mora biti ubog, da ga more Bog napolniti s svojo ljubeznijo; biti mora apostol uboštva. Zato je hotel živeti v popolnem uboštvu prav tako, kot je živel Kristus in kot so živeli apostoli. Po maši je šel takoj iz cerkve, odložil svojo eremitsko obleko, si oblekel sivorjavo tuniko (haljo) s kapuco iz trde neobdelane volne, kakršno so takrat nosili najbolj siromašni ljudje v njegovem kraju, in se opasal z vrvjo. Poln svetega navdušenja je šel v župnijsko cerkev sv. Jurija, kjer je imel svojo prvo pridigo. Govoril je preprosto, a zelo prepričljivo. Potem je hodil okrog in pridigoval povsod, kjer je našel ljudi, ki so bili pripravljeni poslušati. Spodbujal jih je k pokori in medsebojni ljubezni. Njegove preproste, iskrene in prisrčne besede so šle ljudem do srca. Imel je srce polno ljubezni, zato je znal vse pomiriti, potolažiti, razveseliti in ohrabriti. Mnogi so se ob njegovih besedah spravili med seboj, čeprav so prej morda že dolgo živeli v nerazumevanju in celo sovraštvu.

Prvi sobratje

Frančiškov zgled, njegov pristi evangeljski duh in njegove prepričevalne besede, so nekatere tako prevzele, da so se že po nekaj dneh odločili, da se mu pridružijo in sprejmejo njegov način življenja. Prvi, ki se je pridružil Frančišku, je bil bogat in ugleden trgovec iz Assisija, Bernard da Quintavalle. Kmalu je prosil Frančiška tudi pravnik Peter Cattani, naj ga sprejme k sebi, da bi skupaj z njim živel evangeljsko življenje.

S tema dvema bratoma je šel Frančišek 16. aprila 1209 v asiško cerkev sv. Nikolaja. Po končani molitvi so prosili duhovnika, naj jim trikrat odpre evangeljsko knjigo. Vsakokrat se jim je odprla na mestu, kjer govori o poslanstvu apostolov in njihovem uboštvu. Frančišek se je ves vesel zahvalil Bogu, ki je njemu in njegovima bratoma začrtal pot evangeljskega uboštva. Obrne se k bratoma in jima reče: „Brata, to je naše življenje in naše vodilo. kakor tudi vseh tistih, ki hočejo stopiti v našo družbo. Pojdita torej in spolnita, kar sta slišala.“ — To je dan ustanovitve frančiškanskega reda. Od tega dne dalje so bratje živeli skupaj v duhu evangelija, ki jim ga je Gospod pokazal. Število je kmalu naraslo na enajst bratov, ki so po Frančiškovem zgledu in vodilu hoteli živeti v polnem evangeljskem uboštvu. V duhu prave ponižnosti so se imenovali „Manjši bratje“.

Naselili so se v cerkvi poleg porciunkulske cerkvice. Tu so se posvetili molitvi, premišljevanju pridigovanju in delu. Od tu so hodili streč gobavcem, ki so bili blizu cerkve sv. Damijana. Pomagali so ljudem na polju in drugem delu, se z vsemi veseli pogovarjali. Za svoje delo niso prejeli denarja, ampak le hrano, ki so jo potrebovali. Ljudje so se jih kmalu navadili, občudovali njihovo predanost Bogu, njihovo plemenitost, preprostost in dobro voljo. Zamislili so se v njihove besede, še bolj pa v njihov način življenja. Seveda so se jim nekateri tudi posmehovali, jim nasprotovali in zapirali pred njimi vrata.

Cerkvena odobritev frančiškanskega reda

Frančišek je sedaj napisal tudi Vodilo, po katerem naj bi bratje živeli. Sam je šel z brati v Rim k papežu Inocencu III., da bi potrdil Vodilo. Papež je okleval, zlasti zato, ker je Frančišek zahteval v Vodilu nekaj čisto novega, česar tedanji redovi niso poznali. Zahteval namreč ni samo to, da noben brat ne sme osebno imeti nič svojega, ampak tudi samostani in redovne družine ne smejo imeti nobene lastnine. Papež je mislil tako kakor mnogi drugi, da mora samostanska ali redovna skupnost v takih razmerah prej ali slej gotovo propasti. Toda ko je Frančišek odločno, a ponižno pojasnil,

da mu je dal to misel Kristus sam in bo zato tudi on pomagal, da jo uresniči, in ker je papež tudi slutil, da ima opraviti s človekom. ki je v resnici poln evangeljskega duha, je ustno potrdil Vodilo in dovolil, da žive Frančiškovi bratje v ubožstvu in spokornosti ter z oznanjevanjem božje besede spodbujajo ljudi h krščanskemu življenju. Tako je bil red Manjših bratov kanonično ustanovljen.

Predstojnik novega reda

Frančišek je postal vrhovni predstojnik novoustanovljenega reda. Bil je tudi sedaj ali morda malo pozneje posvečen v diakona. Duhovnik pa nikoli ni postal, ker se je imel za nevrednega te službe. Presrečen in Bogu hvaležen se je Frančišek z brati vrnil v Assisi. Pristno evangeljsko življenje Manjših bratov je vedno bolj vabilo mlade moške, da bi se jim pridružili in sprejeli njihovo preprosto zadovoljno evangeljsko življenje. Da bi imeli vsi, ki so prihajali, vsaj streho, so si okoli porciunkulske cerkvice postavili koče iz slame in protja. Frančišek je vzgajal in vodil svoje brate z veliko očetovsko ljubeznijo. Ničesar jim ni ukazoval, v čemer jim ni bil najprej sam zgled. Bil je sicer strog in dosleden v zahtevah, vendar ni nikoli nikogar žalil. Nekoč je odslovil brata, ker ni hotel delati. Vsem je pojasnil, zakaj je to storil: Ker lenoba in pestovanje samega sebe je izvor

in središče vseh drugih grehov. Do bratov je bil izredno pozoren. Ko je videl, da se eden preveč posti, jih je ljubeznivo poučil: „Ljubi moji bratje, resnično vam povem, da naj se vsak s seboj posvetuje. Nekateri potrebujete manj hrane, zato hočem, da ne sledite takim tisti, ki potrebujete kaj več za svoje telo, temveč naj da vsak svojemu telesu toliko, kolikor potrebuje. Le tako bo mogel dobro služiti duhu. Zakaj, čeprav se moramo zdržati vsega, kar je preveč in škoduje telesu in duši, vendar ne smemo v tem pretiravati; saj Gospod ne zahteva, naj se uničimo, ampak da se spreobrnemo.“

Oznanjevanje evangelija

Vse brate, ki so imeli vsaj malo govorniške sposobnosti, je poslal Frančišek po dva in dva v bližnje in daljne kraje oznanjat Kristusov evangelij spreobrnjenja. Pred odhodom jih je blagoslovil in jim naročil: „Pojdite v božjem imenu, po dva in dva na pot, ponižno, pošteno in tiho; v svojem srcu molite k Bogu. Čeprav potujete, naj bo vaše življenje ponižno in duhovno, kakor bi bili v svojih celicah ali puščavi; zakaj mi nosimo vsepovsod svoje celice s seboj. Telo je sobica, duša pa puščavnik, ki v njej prebiva, da moli in se spominja Boga. Zato tudi samostanska celica malo pomaga, če v njej duša ne ostane mirna. Vaše življenje naj bo tako,

da bo vsak, kdor vas vidi ali sliši, slavil Očeta, ki je v nebesih. Vsem cznanjujte mir, govoreč: Gospod vam daj mir. Ko z usti oznanjate mir, ga ohranite tudi v svojih srcih. Zato smo poklicani, da ozdravljamo in obvezujemo, kar je bolno in ranjeno, in da vodimo nazaj, kar je zašlo. Veliko je sedaj na videz satanovih sodelavcev, ki bodo za naprej Jezusovi učenci.“ Bratje so se po teh pristrčnih besedah in spodbudah razkropili po raznih mestih in vaseh.

Klara ustanovi klarise

Na prošnjo asiškega škofa je Frančišek veliko pridigoval v stolnici v Assisiju. Med številnimi poslušalci je bila tudi mlada prikupna dekle Klara iz plemiške družine v Assisiju. Ob Frančiškovih govorih jo je vedno močneje vznemirjala misel, da bi se tudi ona odpovedala svetu. Posvetovala se je z njim in spoznala, da jo Bog kliče, naj se mu v evangelijskem ubožtvu popolnoma posveti. Marca l. 1212 je pred oltarjem v porciunkulski cerkvi odložila svojo bogato obleko in iz Frančiškovih rok sprejela spokorno redovno obleko. Pod njegovim vodstvom je pri cerkvi sv. Damijana ustanovila prvi ženski samostan frančiškanske družine. To je drugi red sv. Frančiška, red klaris.

Apostolat med pogani

Med vsemi redovnimi ustanoviteljji je Frančišek Asiški prvi, ki je sprejel v svoj program aposto-

lat med pogani, torej misijone. Sploh je prvi zahodnjak, ki je ponesel vero narodom zunaj Evrope. Mirno lahko rečemo, da je bil od apostolskih časov sem prvi, ki se je po Kristusovem zgledu posvetil evangelizaciji vsega sveta. Dobesedno je hotel spolniti Kristusovo naročilo: „Pojdite po vsem svetu in oznanjujte evangelij vsemu stvarstvu“ (Mk 16, 15). Zato niso njegovi bratje oznanjali Kristusove blagovesti samo po Italiji, Nemčiji, Franciji, Španiji in Angliji, ampak so šli tudi v Sveto deželo in Afriko. Leta 1220 so prvi Frančiškovi bratje v Maroku umrli mučeniške smrti. Tudi Frančišek sam se je že prej odpravil na pot v Palestino. Ljubezem ga je preganjala, da bi čim več naredil za Kristusa; da bi zanj trpel in celo umrl kot mučenec. Toda zaradi bolezni in drugih ovir je šele l. 1219 z nekaterimi svojimi brati prišel v Sveto deželo. Sirijo in Egipt. Pogumno je stopil tu v turški tabor pred samega Sultana Malek-al-Kamila in mu govoril o Kristusu. S svojo preprosto, pristno svetniško pojavo je na sultana naredil najlepši vtis; ponujal mu je celo darove, ki pa jih je Frančišek hvaležno odklonil.

Sredi l. 1220 se je Frančišek spet vrnil v svoj ljubljeni Assisi. Vodstvo reda je sedaj prepustil svojima vikarjema (namestnikoma) bratomu Petru (Cattani) in Eliju. Sam pa se je posvetil ure-

Janju discipline in notranjemu življenju svoje številne družine. S sodelovanjem brata Elija je napisal novo Vodilo svojega reda, ki ga je papež Honorij III. potrdil 29. novembra 1223. V tem Vodilu je Frančišek svojo prvotno zamisel o življenju in delu svojih bratov prilagodil novim zahtevam in potrebam.

Ustanovitev tretjega reda

Tudi v tem času je Frančišek hodil veliko okrog po Italiji in z besedo, še bolj pa z zgledom, oznanjal evangelij. Vedno več ljudi se je odločalo, da bi po Frančiškovem zgledu in zgledu njegovih bratov živeli dosledno po evangeliju, niso pa mogli zapustiti sveta. Za take je Frančišek ustanovil tretji red (prvi red so Frančiškovi bratje, drugi Klarine sestre). Člani tretjega reda živijo doma v svojih družinah v vsakdanjem delu in dolžnostih ter se vsepovsod trudijo, da bi živeli v evangeljskem duhu. Ne vežejo jih redovne obljube, med svetom naj živijo nekakšno redovno življenje. Vedno naj skrbijo za dobro molitev; varujejo se medsebojnih preprirov in opravljanja, o ljubezni naj ne govore veliko, pač pa naj jo v vsakdanjem življenju uresničujejo. Ljubijo naj Cerkev in naj ji bodo vdani.

Anton Padovanski

Prí svojem apostolskem delu so bratje vedno bolj čutili potrebo, da bi se morali v sv. pismu bolj

izobraziti. Zato je Frančišek rad odobril ustanovitev prve frančiškanske bogoslovne šole v Bologni. (1223/24). Za prvega profesorja bogoslovja v svojem mladem redu je imenoval Antona Padovanskega, ki ga je zaradi spoštovanja rad imenoval „moj škof“. Prosil ga je, naj svojim bratom ne daje le hladne učenosti, ampak tudi pravega molitvenega duha. Takole ga spodbuja: „Brata Antona, dragega mi učitelja, pozdravlja brat Frančišek. Všeč mi je, da bratom razlagaš sveto znanost, samo da s študijem ne zadušiš duha molitve, kakor je v Vodilu.“

Kristusove rane

Že nekaj let se je Frančišek vedno bolj umikal od zunanjega življenja in vodstva svojega reda. Vztrajno se je poglobljal v Kristusa, da bi ga v svojem življenju čimbolj posnemal. Avgusta 1. 1224. se je, kakor po navadi, umaknil na goro Alverno, da bi se v samoti čim lepše pripravil na praznik sv. Mihaela. Na tej gori je imel v skalo izdolbeno celico oziroma kapelico. Tu je bil navadno čisto sam, da se je mogel nemoteno posvetiti premišljevanju. Premišljeval je večinoma Kristusovo trpljenje. Ko je na praznik Povišanja sv. križa (14. septembra) zjutraj molil in z veliko ljubeznijo ter nežnim, globokim sočutjem premišljeval trpljenje Križanega ir ga želel sodoživljati, je zagledal podobo angela, ki se je spuščal z neba proti njemu. Ko se je

približal, je Frančišek spoznal v njem Križanega, z razpetimi rokami pribitega na križ. Frančiška so ob tem prevzela čustva občudovanja, bolesti, veselja, najbolj pa bolečina sočutja s Križanim. Pri tem je dobil notranje razodetje, da ga telesno trpljenje ne bo napravilo podobnega Kristusu, ampak goreča ljubezen do njega. Ko je po tem zaupnem razgovoru začela prikazen izginjati, in je bila Frančiškova duša polna ljubezni do trpečega Kristusa, so se na njegovih rokah, nogah in na desni strani pojavile Kristusove rane, iz katerih je potem večkrat tekla kri. Frančišek se je zavedal, da mu je Bog podelil izredno milost, ko mu je vtisnil Kristusove rane. Te rane je imel do smrti.

Frančiškovo trpljenje

Konec septembra je prišel spet v Assisi in je tu nadaljeval svoje trpljenje prav do smrti. Bolele so ga rane. Tem so se pridružile še strašne bolečine v želodecu in na jetrih. Vrh vsega tega ga je mučila še očesna bolezen, ki so jo v tistem času zdravili tako, da so bolnikom žgali na sencih z razbeljenim železom. Tako so zdravniki zdravili tudi Frančiška, kar mu je povzročalo strašne bolečine. Ko je videl razbeljeno železo, ga je prevzel strah in je prosil: „Brat ogenj, tako plemenit in koristen, bodi mi milostljiv v tej uri, ker sem te ljubil in te bom ljubil tudi v bodoče. Prosim pa tudi Stvarnika, ki te je naredil,

naj pohladi tvojo vročino, da jobom mogel prenesti.“ Vse trpljenje je prenašal junaško, združen z Bogom.

Sončna pesem

Ko je slutil, da se bliža konec njegovega zemeljskega življenja, je skoraj že popolnoma slep zapel svojo „Sončno pesem“ (konec l. 1224 in začetek 1225).

Najvišji, vsemogočni, dobri Gospod,

tebi hvala, slava
in čast in ves blagoslov.
Tebi, najvišji, edinemu pristoje
in nihče ni vreden
tebe imenovati.

Hvaljen, moj Gospod,
z vsemi tvojimi stvarmi,
posebno s soncem, velikim bratom,
ki razsvetljuje dneve in nas.
Lepo je
in v velikem sijaju žari.
Tebe, najvišji, odseva.

Hvaljen, moj Gospod,
v bratu večeru in zvezdah;
ustvaril si jih na nebu
jasne, dragocene in lepe.

Hvaljen, moj Gospod,
v bratu vetru in zraku,
v oblačnem in jasnem,
sploh vsakemu vremenu,
s katerim ohranjaš svoje stvari.

Hvaljen, moj Gospod,
v naši sestri vodi;

mного koristi
ponižna, dobra in čista.

Hvaljen, moj Gospod,
v našem bratu ognju,
v katerem nam noč razsvetljuješ.
Lep je in vesel
in krepek in močan.

Hvaljen, moj Gospod,
v naši sestri zemlji.
ki kakor mati nas hrani
in nam gospodinji,
in prinaša različno sadje
in pisane rože z zelenjem.

Hvaljen, moj Gospod,
v onih,
ki zaradi tvoje ljubezni odpuščajo,
in prenašajo slabost in trpljenje.
Blagor njim, ki ostanejo v miru.
zakaj ti, najvišji, jih boš kronal.

Hvaljen, moj Gospod,
v naši sestri smrti.
ki ji nihče v življenju ne uide.
Gorje njim,
ki umrjejo v smrtnem grehu,
a blagor njim, ki počivajo
v tvoji najsvetejši volji,
zakaj draga smrt
jim ne bo mogla storiti žalega.

Hvalite in poveljajte mojega
Gospoda
in zahvalite se mu
in služite mu
v veliki ponižnosti.

(Prevod: Vital Vodušek)

Ta pesem je vsebina in odmev
Frančiškovega življenja. Saj je
bilo vse njegovo življenje ena
sama nepretrgana sončna pesem,
pesem ljubezni do Boga, človeka
in vsega stvarstva. Tako pristrčna
in pečna je ta pesem, da še danes
prevzema in ozdravlja žalostni
svet. Zato ni čudno, da je Franči-
šek ponovno prosil brate, naj mu
jo zapojejo, ko je v bolezni z vso
silo pritisnilo nanj trpljenje in
zastí, ko je začutil že prav blizu
sestro smrt.

Slovo od sveta

Da bi imel Frančišek v svoji
hudi bolezni in trpljenju bolj po-
skrbljivo zdravniško pomoč in
boljšo postrežbo, ga je asiški škof
sprejel v svojo palačo. Toda tu
je ostal samo dva meseca (av-
gust—september). Ko je Franči-
šek zaslutil, da je zdaj smrt že
res prav blizu, je prosil svoje
brate, naj ga iz škofove palače
prenesejo k Porciunkuli, da bi
svoje življenje sklenil tam, kjer
s je naselil s svojimi brati in se
ves posvetil Bogu. Od tam je
poslal prve misijonarje po svetu,
tam so se vsako leto ob binkošnih
zbirali njegovi bratje iz vseh kra-
jev. Zvečer 3. oktobra l. 1226 so
ga na njegovo željo prinesli v
porciunkulsko cerkvico in ga po-
ložili na gola tla. Poklical je k
sebi vse brate in jih ljubeče pro-
sil, naj ljubijo Boga, ostanejo
zvesti veri in se natančno držijo
uboštva. Od njih se je poslovil z

besedami: „Zbogom bratje, ostanite v božjem strahu, jaz grem k Očetu, čigar milosti vam priporočam.“ Nato je izdihnil svojo sveto dušo, star 44 let.

Razglašen za svetnika

Leta 1227 je nekdanji Frančiškov prijatelj, kardinal Hugolin, postal papež Gregor IX. in je že naslednje leto (1228) 16. julija, torej niti dve celi leti po smrti, slovesno razglasil Frančiška za svetnika in določil, da se njegov god obhaja 4. oktobra. Papež sam je prišel za to veliko slovesnost v Assisi. Pri slovesnosti je bila tudi Frančiškova mati Pika. Na papeževo željo je brat Elija sezidal v Assisiju veličastno cerkev, posvečeno sv. Frančišku. Pod cerkvijo so mu pripravili grob in tja prenesli 25. maja 1230 Frančiškovo truplo iz cerkve sv. Jurija. Na grobu tega priljubljenega svetnika so se začele takoj zbirati številne množice in to ne samo iz Italije, ampak tudi od drugod. Saj je za Sveto deželo in Rimom po katoliškem in protestantskem svetu Assisi najbolj znano mesto, kjer vsako leto valovijo množice romarjev z vsega sveta.

Frančišek — dragi Kristus

Vsa Frančiškova privlačnost in veličina je v tem, da je prekipeval od vesele ljubezni do Boga. Odpoval se je vsemu, kar bi moglo ovirati to ljubezen. Središče te osrečujoče ljubezni je bil Kristus. Njega je hotel v življenju

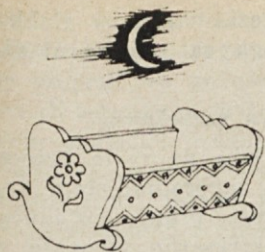
kar najbolj verno posnemati. Že najstarejši Frančiškov življenjepisec, Tomaž Celano, pravi: „Po mojem mnenju je bil Frančišek najsvetejši odsev svetosti Gospoda in njegove popolnosti.“

Frančiškov pomen za današnje dni

Nič ni čudno, da je ta svetniška osebnost, ki je tako živela iz Boga, povsod vžigala božjo ljubezen in prinašala veselje. Postal je res veliki reformator človeštva, ker mu je pokazal in prinesel tisto, kar presega vse ustvarjene dobrine in bogastvo — pokazal je, da je pravo bogastvo in prava trajna sreča v notranjem miru, ki je sad pravičnosti in prijateljstva z Bogom. Glavna njegova pridiga je ubožstvo, kajti v tem se človek osvobodi svoje sebičnosti in pohlepa po uživanju, ki prinaša človeštvu toliko gorja. Sredstvo, da dosežemo to, pa je popolna vdanost Bogu in nenavezanost na svet. Frančišek je dobesedno nastavljal sekire na korenino vsega zla, na človekovo sebičnost.

Frančiškovo duhovnost gojijo predvsem njegovi redovi, ki so še danes močni in živi. Njegov prvi red je danes razdeljen v tri veje: frančiškansko, minoritsko in kapucinsko. Šteje okoli 50.000 članov; drugi red, klarise 17.000; tretji red, katerega člani živijo med svetom, pa šteje preko 3.000.000 članov.

France Oražem

v družini

Sin na univerzi

V buenosaireškem dnevniku La Prensa je časnikar Raúl Oscar Abdala priobčil članek z gornjim naslovom, ki ga objavljamo v prevodu za naše bralce, ker menimo, da je lahko opozorilo staršem, ki imajo sinove in hčere na univerzah. Položaj na tukajšnjih univerzah gotovo ogroža tudi naše visokošolce, zlasti če ne dobijo doma v družini zdrave in res trdne verske, moralne in ideološke vzgoje in niso povezani v organizacijah z našo mladino, ki je vsakemu lahko v veliko oporo. Starši morajo skrbeti, da bodo naši univerzitetni študentje med seboj povezani in da bodo med seboj in ob primer- nih odraslih osebah imeli priložnost, da razčlenjajo probleme, ki jim jih vsiljuje okolica, in skupno iščejo pravih poti in rešitev zase in za soštudente, da bodo načelno jasni in v zadržanju pravilni.

Starši s skromnejšo umsko izo- brazbo so od zmeraj želeli, da bi imeli sina, ki bi študiral na uni- verzi. To bi bilo zadoščenje in čast tudi zanje. Ravno tako je bil sin na univerzi v ponos tudi za

starše na višji družbeni in kultur- ni ravni. Pomenil jim je nadalje- vanje uglednega družinskega iz- ročila, ki so ga ustvarjali izobra- ženci, znanstveniki, profesorji, književniki.

Morda bi kdo menil, da je šlo za dokaj skromne želje, ki se po- gostokrat niso niti v celoti izpol- nile, če visokošolec ni končal uni- verzitetnega študija. Morda je res tako, vendar moramo vseeno pri- znati, da je šlo za povsem zakonit ponos, ki izvira iz zdravega jedra očetovstva, ki hoče za svoje otro- ke najboljše.

Prej in sedaj

To se je dogajalo zmeraj med nami, kot se je dogajalo in se do- gaja gotovo tudi kjerkoli drugod po civiliziranem svetu. Toda z ozi- rom na sina, ki je na univerzi — v njegovem razmerju do staršev, glede njegove vrednostne lestvi- ce, njegovega čustvenega sveta in njegovega svetovnega nazora — se je izvršila v zadnjih časih bist- vena sprememba, kateri hočemo posvetiti nekaj besed, ki hočejo

biti izraz ene izmed najhujših zaskrbljenosti argentinskega človeka.

V prejšnjih časih so starši že samo v tem, da je njihov študent prišel na cilj in diplomiral, prejeli največjo nagrado za svoje skrbi, za svoje dolgotrajne in tihe žrtve. Če pa je študent študij prekinil, kar se pogosto dogaja, saj je mladost čas nestalnosti, je svet očetnih upov gotovo doživel bolečo okrnitev, vendar se je izjalovljeni visokošolski poizkus mogel jemati vsaj kot delno doseženi poizkus, v vsakem primeru pa vsaj kot avantura brez tveganja.

Hočem reči, da je univerza vračala mladega človeka v svoj družinski dom — diplomiranega ali pa neuspelega — bistveno enakega, kot je bil ob vstopu na univerzo. Sedaj pa moramo poudariti razliko, ki si jo upam označiti kot strahotno ali kar katastrofalno. S samim vstopom, se pravi, od dneva, ko fant prestopi prag univerze, se začne prizadevno odtujevanje razuma in srca. Pri tem delu sodelujejo tako visokošolska oblast, profesorji in kajpak aktivisti, ki pripadajo univerzi ali pa tudi ne. Predavanja, priporočene bibliografije, študentovski sestanki in dolgotrajno kramljanje v restavrantih v poznih nočnih urah po predavanjih tvorijo celoto, ki skuša študenta iztrgati iz družinskega in družbenega okolja, v katerem je rasel in ga, prostega do tedanjih razumskih, nravnih in

čustvenih vezi, napraviti zlahka sprejemljivega za totalitarni virus.

Nova razsežnost

Mislil bi kdo, da se ta proces vrši najbrž v zaporednih stopnjah, se pravi najprej pranje možganov in nato doktrinarno vtepanje v glavo, vendar je stvarnost drugačna. Od prvega trenutka je mladi človek, ki je do nedavnega obiskoval še srednjo šolo, postavljen v čisto novo in drugačno življenjsko razsežnost in začne povsem novo življenje, ki ga označuje dvojne novosti, ki pomenita za njegovo naravno navdušenje za vse novo čudovito privlačnost: živeti izven območja očetove oblasti in istočasno vzpostaviti stik z ideologijami, ki megleno napovedujejo po razdejanju te „gnile malomeščanske družbe“ svet blaginje in pravčnosti, poln možnosti, vsakovrstna srečna naključja, brez siromakov, brez izkoriščevalcev in izkoriščanih.

Oba čara — izviti se na neki način iz družinske mreže in priključiti se gibanju za družbeno odrešenje — sta med seboj tako tesno povezana v študentovem duhu, da pogojuje nenadna ohladitev ali celo prekinitev razmerja do staršev predanost brez pridržkov ideologiji in obratno.

Preoblikovanje

V kratkem času se v veliki meri izvrši zrahljanje družinskih vezi in istočasni vstop v katero koli od

številnih tendenc ekstremizma in študent je že „druga oseba“. O tem prepričljivo govore napadalnost ali ledena brezbriznost v fan-tovem pogledu; nezaupljiva moiččnost ali pa nasprotno nenehno protestiranje; ihtavo nesoglasje, nalašč iskano in izraženo ob siehni priložnosti; dosledno izogibanje družinskega življenja itd., tako da pod isto streha — ki je prej varovala osrečujočo domačo prijaznost, razumevanje in intimno skladnost — začenjata obstajati dva nasprotujoča si tabora: po eni strani starši z razparano dušo, po drugi pa nezadovoljni in uporni sin.

V zadnjih letih se je v argentinskem življenju podoba takšnega življenja zmeraj bolj posploševala in razlike v odtenkih in oblikah niso zadostne, da bi spremenile splošno podobo. V nekaterih primerih sin nazadnje odide od doma, v drugih primerih pa živi nekakšno neopredeljeno stanje med odhodom in ostajanjem doma. Včasih priključitev razkrajajoči ideologiji vključuje vstop v vojsko aktivistov in teroristov, v drugih primerih pa pomeni le prisiljenost delovanja v besednem območju ali pa izpolnjevanje pomožnih poslov, kot so čečkanje ekstremističnih gesel po zidovih, razdeljevanje letakov ali kričanje parol v manifestacijah za ali zoper osebe ali dogodke, katerih pravi smisel pa sploh ne poznajo. Nekaj neverjetnega je, česa vsega takšen radi-

kalizirani študent ne ve! Vendar v katerem koli od omenjenih primerov se je satansko delo v službi sedanjega velikega nihilizma izvršilo. Študent je izgubljen za svojo deželo in za svoje starše — morda začasno, morda pa za zmeraj.

Vsak, ki se količkaj zaveda, kaj se dogaja v državi, dobro ve, da pomeni imeti sina na univerzi nevarnost, da ga ba izgubil v tistem najbolj dramatičnem pomenu besede, ki nemara prekaša dramatičnost fizične izgube. Gre za izprevrženje tega sina v zares odtujeno bitje: odtujeno samemu sebi, odtujeno lastnim staršem in odtujeno vsem, ki ne pripadajo njegovi bratovščini.

Duhovna ugrabljenja

Ob tej uri je na tisoče družin, ki se jih pollašča tesnoba in obup zavoljo tega resničnega ugrabljenja, umskega in moralnega, ki ga vrši ekstremizem med visokošolsko študentarijo. Pri vsem tem je hudo, da ob visoki stopnji svobodnega odločanja, ki ga uživa mladina na splošno, celo najbolj pozorni starši ne morejo preprečiti tega skoraj gotovega ugrabljenja.

Vojaške vlade zadnjih let se niso izkazale kot pripravne, da bi to zatrle. Pred njihovimi očmi in navkljub njihovem izpovedanemu nasprotovanju rdečemu totalitarizmu so se različne skupine tega gibanja lahko popolnoma prosto in tudi uspešno posvečale duhovnemu ropanju mladih ljudi.

Tuja učenost

Moja mati je bila kmetiški otrok; rasla in dorasla je tako čisto in nedolžno kakor cvet na polju. Ko se je možila, ni znala ne brati ne pisati. Obojega se je učila šele tedaj, ko smo mi otroci doraščali; bedela je ponoči, da bi je nihče ne videl. Pisala je z neokretno roko, črke so bile zelo velike; ali še zdaj se spominjam, da je bila njena slovenščina lepa in čista in da nam je popravljala besede.

Ko smo se naučili brati in pisati, smo začeli s slovensko in nemško slovnico in s težavnimi računi. Mati se je vsega učila z nami. Pretenke in preveč oglate so ji bile nemške črke, nazadnje pa se jih je privadila. Čudno se mi je zdelo, ko sem slišal iz njenih ust prvo nemško besedo, toda preudaril sem takoj: „Mati zna vse, čemu bi nemški ne znala?“

Tako je bilo, dokler smo bili vsi doma; nenadoma pa je seglo med nas kakor silen veter in razkropili smo se na vse strani.

Poleti je bilo, ko sem se vrnil domov; prinesel sem s seboj skladovnico nemških knjig. Trinajst let, mislim, da mi je bilo takrat. Prvo noč sem zaspal ves truden, pa sem se o polnoči vzdramil, ker mi je bila zasvetila luč na trepal-

nice. V polspanju in preplašen sem se ozrl po izbi; mati je sedela za mizo, moje knjige je imela pred seboj.

„Mati, saj te stvari niso...!“ sem vzkliknil, pa mi je beseda zastala v grlu kakor od sramu.

„Kaj da niso?“ je vprašala mati; njen mladi obraz je bil ves zardel.

„Tuje stvari so, puste... kaj bi ž njimi?“ sem rekel s tišjim glasom. Čutil sem, da sem jo bil užalil, in tudi sem čutil, da vidi ona mojo hinavščino in moj sram.

Držala je knjigo v obeh rokah in je strmela vanjo; zdi se mi, da je bil Goethejev Werther.

„Glej... saj sem se učila nemški... saj razumem, če kdo na cesti govori... ali teh besed ne razumem... nobene ne razumem.“

„Saj ni treba, mati, saj ni treba, da bi to razumeli!“ sem ji odgovoril ves prestrašen. „Ni treba tega razumeti!“

Zdaj vem, kar sem takrat le slutil: da je bila mati otrok, bel in čist, ko smo bili mi že oskrunjeni otroci.

Počasi je zaprla knjigo, položila jo je k drugim, nato je stopila k meni.

„Kaj je v teh knjigah?“ je vprašala.

„Tuja učenost!“ sem odgovoril. Samo jezik je tako odgovoril, v mojem srcu pa je bila velika žalost, že ob tisti uri je bilo v njem tisto koprnenje, ki je zdaj zavedno, silno in grenko: „Da bi bil ko ti, o mati, cvet na polju, da bi nikoli ne okusil spoznanja!“

„Povej mi, kaj pravi ta tuja učenost?“ je rekla mati.

„Sam ne vem!“ sem odgovarjal vznemirjen in zlovoljen. „Vsake-mu pravi drugače, kakor je že uho in pamet! Meni pove kaj lepega, komu drugemu pa kvasi in kvanta.“

Mati se je vsa zgrozila.

„Kje si se naučil takih besed? Ta učenost te jih je naučila!“

Sedla je k vzglavju, da so bila njena lica čisto blizu mojih.

„Ali veš, kaj si snoči zamudil?“

„Ne vem!“

„Gledala sem in sem čakala, nazadnje pa si zaspal. Nič nisi molil snoči, še pokrižal se nisi!“

Molčal sem; v mojih mislih pa se je ljubeznivo in sočutno smejala.

„Mati, mati, otrok ti mladi, nedolžni!“

Zakaj trinajstletni fantje so zmerom brezverci.

„Še pokrižal se nisi! Truden si bil, ali ne tako truden, da bi roka ne dosegla čela... Glej, zdaj vem... ko sem se dotaknila tiste knjige, sem občutila... zdaj vem, od kod tvoje modre besede in tvoj

starobni smeh. Tuja učenost ti je segla v srce, napravila te je mlačnega in lenega...“

Zaspal sem bil, njene besede pa sem slišal vse in sem jih razumel. Ali toliko hudobne hinavščine je bilo v meni, da sem zatisnil oči ter sopel globoko kakor v trudni dremavici.

Mati je tiho vstala, sklonila se je do moje in me pokrižala na čelo, na ustne in na prsi. Skoz presledek narahlo zatisnjenih trepalnic sem natanko videl njen obraz; in tudi sem videl, da so bile njene oči solzne in da so se ji ustne tresle.

„Ne Boga ne pozabi! Na Boga ne pozabi nikar!“

Pokrižala me je v drugič; tako globoko se je nagnila k meni, da sem čutil na licih toplo sapo iz njenih ust.

„Pri Bogu ostani!“

Nisem se ganil in nisem odprl oči, zaspal pa nisem dolgo. Lepe pa žalostne so bile moje misli:

„O mati, tvoja duša je brez madeža, kakor sonce na poletnem polju! O mati, otrok svojih otrok, da bi nikoli ne spoznala te sovražne tuje učenosti! O mati, v učenosti ni ljubezni — ti pa si ljubezen sama, že tvoj smehlaj je paradiž, vesel in sončen, brez črnega spoznanja. V toplem domačem hramu si ostala, mi pa smo prezkodaj odpahnili duri v tujino in mraz!“

Še ko sem zadremal in so moje sanje že zganile s perutmi, sem

videl na pol v sanjah njena bela lica in njene otroške, plahe oči. Ne vem, ali je klečala ob mojem vzglavju, ali kraj peči pod razpelom, ali se mi je vse sanjalo...

Mesec dni pred smrtjo sem bral Kreutzerjevo sonato. Svetilka je gorela zaspano, sedel sem poleg postelje in sem bral, kakor berem vsako lepo knjigo: prepiral sem se s pisateljem kakor Jakob z angelom. Mislil sem, da mati spi; ne da bi jo pogledal, sem ji včasih z robcem otrl vroči pot s čela in lic.

Nenadoma je mati izpregovorila:

„Povej, kaj bereš?“

„Nemško je... ne morem tako povedati!“

„Beri mi!“

Nemški prevod Kreutzerjeve sonate je bil zelo slab in neroden; bral sem ga v slovenskem jeziku, kakor se mi je zdelo. Mislil sem, da sem bral samo pol ure; ko sem nehal, je bilo preko polnoči. Ves

teman in zamišljen sem bil, moje srce je slutilo daljne daljave, najgloblja brezna izkušenih src.

„Ni res! Ni res! Tako ni, tako ne more biti!“

„To je le zgodba!“ sem odgovoril začuden in plah. „Morda se ni v resnici zgodilo... pa bi se morda lahko zgodilo...“

„Ni res! Ni res!“ je vzkliknila

Nenadoma je vztrepetal materin glas, da me je vsega izpreletelo. ... učenost... segla ti je v srce, Boga ti je ukradla... Zdaj jo poznam, že zdavnaj sem jo poznala... Bog se te usmili!“...

Tako je rekla mati mesec dni pred svojo smrtjo.

Zdaj, o mati, slišim tvoje besede, zdaj jih razumem. In zdaj je edino, pregrenko hrepenenje v mojem srcu: da bi bil kakor ti. o mati, cvet na polju!! Zdaj razumem tvoj blede strah, o mati, tvoj blede strah pred sovražno tujo učenostjo! —

Ženska moč v družini je brezmejna; materin up in vpliv delata čudeže; žena ozdravlja bolnike, prestvarja trde značaje v čuteče in premehke v junaške; žena oživilja lene, pretvarja malodušne v delavne in marljive.

Pavlina Pajkova

Lepa cvetica si, materina ljubezen! Kadar je srce prazno in pušto, je duša potrta in od blagih čutov zapuščena, tedaj se zateka vselej k tebi, vzorna ljubezen! In ti jo napolniš z nebeškimi darovi in kakor mavrica zlata se razpneš čez njo.

Dr. Ivan Tavčar

Za mladins

MLADINSKI DAN

Prijateljsko snidenje

To je dan, ko se stara prijateljstva utrjujejo in nova sklepajo. To je dan odprtih vrat, odprtih rok in odprtih src. Slovenska mladina je bratska skupnost. Je družina, ki sicer ne izhaja brez prepirov, ki pa kljub temu krepko skup drži, ker se zaveda skupnega porekla, skupnih interesov, skupne usodnosti in ker je po medsebojni ljubezni povezana. Ta družinski duh nas druži mimo vseh osebnih različnosti in zasebnih interesov; tega hočemo še naprej gojiti. Prijateljstvu, tovariški zvestobi naj na prvem mestu služijo ti naši masovni shodi.

Mladinski dan je manifestacija naše prisotnosti v slovenski skup-

nosti, potrditev naše rasti, vitalnosti in posebnosti.

Mi rastemo iz slovenskih korenin. Smo člen dolge rodovne verige, ki se vleče 1400 let nazaj v zgodovino. Smo seme starodavnega slovenskega drevesa; seme, ki je bilo zasejano v to bogato in brezmejno argentinsko pampo, in v to zemljo poganjamo korenine.

Smu pripadniki dveh svetov, dveh domovin. V tem je naša svojska problematika, naša različnost z očetmi. Smo kri njihove krvi, so-deležni njihovih žrtev, dediči slovenske rodovne tradicije. A po božji volji nam je usojeno živeti na drugem kontinentu, na drugi zemlji, kjer so naši starši tujci („gringos“), kjer smo pa mi domačini!

Argentina je naš življenjski

prostor, kjer se moramo realizirati, obroditi dober sad. Živimo v deželi obširnih možnosti in neizmerne bogastva, pa še večjih potreb. Ogromne so naloge, ki se stavljaajo v tej deželi naši generaciji, in slovenska mladina se hoče konstruktivno vključiti v njen življenjski tok, kajti to je dežela naše mladosti, to je zemlja, ki jo ljubimo.

A globoko v srečo — „v skriti kamrici srca“ — nosimo sliko slovenskega pravljicega sveta, ki nam je bila vcepljena z rojstvom. Tam v tihih urah prislušujemo povesti o obljubljeni deželi, ki smo jo izgubili, in vzbuja se nam hrepenenje, da bi stopili na njena svetla tla. Silne rodovne vezi: krvi, tradicije in vzgoje, močne kot življenje samo — nas usodno priklepajo na daljno očetnjo, saj smo vlitli po njenem kalupu, saj smo mladika iz slovenskega debla, saj je slovenski naš obraz!

Ta dvojnost naše eksistence je vzrok prenekaterih dvomov, težkih duševnih konfliktov in razklanosti v nas samih; pa tudi vzrok nerazumevanja starejšega rodu. Smo vzrok pohujšanja, kakor tiste mlade račke, ki jih je koklja zvalila, pa so ji ušle v vodo.

Ta tipični položaj izseljencev in njih problematiko in globlji smisel takšne dvojnosti je pesniško ponaazoril naš Oton Župančič v svoji „Dumi“.

V nas zveni dvojna pesem; pesem moža, pesem razuma, akcije in ustvarjanja, pesem novega sveta

in novih obzorij, ki odgovarja melanholični ženski pesmi, ki poje o vaški idili slovenskega sveta, o lepotah izgubljenega raja pod Triglavom, o naši 1400-letni zgodovinski dediščini.

Smó posestniki dveh izročil, dveh kultur. Iz teh dvojnih prvin moramo izoblikovati svoj svet, zapeti svojo pesem, svojo slovensko — argentinsko Dumó.

Mladinski dan je naš vsakoletni izpit — prikaz in obračun našega dela.

V dopoldanskem programu smo v športni tekmi merili moči z bratskimi odseki. Popoldne pa bomo predstavili nekaj točk iz našega kulturnega udejstvovanja. Čeprav prireditve spada v okvir že naše utrjene dolgoletne rutine in se v danih okoliščinah ne more pričakovati nekaj izrednega, pomeni za nas važen dogodek. Prireditve, četudi morda skromne, niso mogoče brez trdega dela in osebnih žrtev. Dokler bo mladi slovenski rod pripravljen z navdušenjem prinašati žrtve za skupno stvar, toliko časa med nami ne bo izumrl idealizem.

Etapa na poti

Mladinski dan je etapa na poti, ali bi morala vsaj biti. Ker je mladinski dan tudi dan obračuna, bi si morali postaviti tole odločilno vprašanje: „Katera je naša pot? Jo poznamo? Je naše delo v mladinskih organizacijah in slovenskih domovih hoja po neki poti, ali pa je samo mencanje na mesta

ali stopicanje v zmotnem krogu rutine?"

Pred kratkim je v razgovoru padla tale sodbe: „Nam manjka visokih ciljev, zato plahni navdušenje.“ Mislim, da sodba dobesedno vzeta ne drži. To, kar manjka, niso cilji, ampak prisotnost ciljev v naši zavesti, pomanjkanje konkretnih ciljev in pot do njih.

Vrhovni slovenski narodni cilji so bili formulirani že v davni preteklosti, tam ob vojvodskem kamnu. Svoboda, krščanska vera in krščanska kultura so bile osnove slovenske državnosti. Svobodnost je bila pri naših prednikih tako visoka vrednota, da je bila slovenski plemiški naslov. Slovenska svoboda je kmalu zatonila v mraku

zgodovine, a slovenski človek, v zavesti svojega dostojanstva in poslanstva, ni nehal z edinstveno trdoživostjo in vero iskati izhoda iz noči v svetlobo. To je pot, ki so jo slovenski rodovi skozi stoletja utirali od gosposvetskega kamna pa do vetrinjskega polja, kjer se nam je pot prelomila v kraške jame in potopila v lužah krvi. A kri mučencev je nepremagljiva. Iz prepadov je bruhnila na vse kontinente in tudi sem v argentinsko pampo vodijo sledovi krvavih stopinj, ki pa nam jih zasipa čas in življenjski materializem.

Zaradi ideala svobode in krščanske vere smo tukaj! To je smisel prisotnosti slovenske skupnosti v tej zemlji. To je naše narodno po-

Carapachayska mladina je pod vodstvom g. Janeza Tršana uprizorila igr. „Na razpotju“

slanstvo, kateremu se ne smemo izneveriti!

Ni svobodnjak tisti, ki deklamira o svobodi, ampak tisti, ki svobodo živi. Svobodnjak je le tisti, ki vztraja na poti resnice, pravice in dobrote, tudi kadar mora za to v trpljenje. Le tisti, ki spoštuje človeka v sebi in v svojih sobratih, le tisti, ki ima pogum upreti se zaslužnjevalnemu pritisku okolja; le tisti, ki je pripravljen plavati proti toku.

Zato je svoboda težka in sužnost lahka. Kajti kdor se uklanja nasilju, dobi svoje plačilo: zlate verige in navidezno varnost. Okolje ga sprejme v svoje okrilje. Kdor pa si izbere svobodo, mora prenašati preganjanje, osamelost in tudi smrt. A človek nima pravice biti suženj, če hoče ostati na človeški ravnini, ker je podoba božja! Svobodnost je človekova najvišja odlika in dolžnost. Le svobodno življenje je človeka vredno življenje in najvišje plačilo. Zato slovenska mladina uporabi to priliko, da afirmira svoj svobodni poklic, da utrdi svojo svobodno pot. Potrebna nam bodo namreč zelo trdna tla pod nogami v viharju, ki se bliža in ki grozi s potopom.

Mladinski dan je vzpetina, od koder pregledujemo obzorja.

„Mornar, ko je najvišji dan, izmeri daljo in nebeško stran!“ pravi pesem.

Prijatelji, dan je že zelo visok in ni čas, da bi spali ali se vdajali sanjam. Živimo v burnih časih. Smo sredi vrtinca spopadov idej,

nasilja in interesov. Lomijo se stare strukture. Smo polni nemira v sebi in krog nas. Stojimo na vulkanskih tleh in čutimo, kako se nam spodmikajo tla pod nogami. Čujemo udarce kladiva iz podzemlja, kjer so rdeči rudarji na delu v utiranju argentinske poti v komunizem.

„Ne bojte se, mala čreda,“ nas hrabri Kristus. „Jaz sem svet premagal.“

Naj nas ne prevzame malodušje pred grozečo nevarnostjo. „Ne bojte se, mala čreda,“ nas hrabri Kristus. „Jaz sem svet premagal.“ Vera nam je ščit, ljubezen orožje, cilj svobode — vodilo. Potrebovali bomo bolj kot karkoli drugega moralnih rezerv in prijateljske opore. Potrebovali bomo zvestobe idealom, zvestobe sebi in medsebojne zvestobe.

Veliki časi zahtevajo velikih ljudi. Iztrebimo torej iz naših vrst tisto navlako majhnosti, strahopetnosti, hlapčevskega napuha, nevoščljivosti, obrekovanja, vase zagledanega samoljubja. Veliki časi zahtevajo velikih src, visoke temperature! „Razširite vaša srca,“ nam kliče koncilski konstitucija. „Čujte klic svojih bratov. Borite se zoper vsako obliko sebičnosti. Brzdajte nagone nasilja in sovraštva. Bodite plemeniti, čisti, spoštljivi in odkriti. Z navdušenjem gradite nov svet!“

Boštjan Kocmur

(na Mladinskem dnevu v
Slomškovem domu 25. VIII. 74.)

Hudičev advokat

Morris West — Jože Škerbec

V nekem izgubljenem kotu graščine je Paolo Sanduzzi obsekoval podrto oljčno drevo za drva. Glavni vrtnar, molčeč človek, temen in grčast kot drevo, ga je pustil tam in mu osorno naročil, naj ne postaja, ampak dela, da bo spotil odvišno maščobo in da ob sončnem zahodu drevo razsekano in zloženo v skladovnico.

Vesel je bil, da je bil sam.

Kraj je bil zanj nov in tuj. Zanj je bilo to prvo moško delo in roke je imel še nerodne in nevajene. Da bi bil predmet norčevanja, bi bilo mučno, in potreboval je časa, da se nauči ritma orodja in jezikovnih posebnosti življenja med gospodo.

Slekel je srajco, ker je sonce pripekalo, in ko je s sekiro obsekcal tanjše veje, je prijel za žago, da bi se spoprijel z debelejšimi vejami. Les je bil suh in ni ga bilo težko žagati, vendar se mu je v njegovi ihti žaga zatikala in zvijala, dokler ni po malem postal spretnejši in so zobje dobro grizli ter se je žaganje raztresalo po listju ob njegovih nogah. Ugajalo mu je petje žage, bolečina in slani pot, ki mu je polzel po licih do ustnih kotov.

Bilo bi prijetno imeti tu Rossetto, da bi mu govorila in občudovala njegovo spretnost, vendar ona bo začela delati šele naslednji dan in bo v kuhinji s kuharico ali pa bo pometala in ribala hišo z drugimi služkinjami. Spala bo v sobah za ženske, z drugim dekletom na isti postelji, medtem ko bo on imel svoj lastni prostor, sobico ob lopi za orodje, s slamnjačo, stolom in zabojem in na njem svečo. Vendar bosta prihajala skupaj med jedjo, preživela skupaj nedelje in morda ujela kak hip celó v času sieste. On se bo počutil bolje, ko bo ona, manj okoren in prestrašen zavoljo con-

tesse, ki je še ni videl, in zavoljo Angleža, ki ga je videl prevečkrat.

Sedaj, ko se je pogovoril z doktorjem in je vedel več o svojem očetu, se je čutil bolj gotovega, bolj gospodarja nad sabo. Da je bil nezakonski sin, že ni bila več strahotna skrivnost, in zdelo se je, da privlačnost, ki jo je čutil do Angleža, navsezadnje ni bila tako čudna stvar.

Ni se zdelo nemogoče odkriti kakšen način, da bi uresničil, kar si je najbolj želel: da bi otresel s svojih sandal prah vasi in šel v Rim, kjer sta bivala papež in predsednik in so bile ceste polne vodometov, kjer so vsi imeli avtomobile in so dekleta nosile elegantne obleke in čevlje in so vse hiše imele vodovodne pipe in pogosto celó kopalnice in stranišča.

Slikar mu je pogosto slikal vsa ta čudesa in njih čar je ohranjaval zanj vso svojo moč. Prvi korak je bil narejen. Vas je ostala zadaj in nahajal se je v zelenem in ograjenem svetu graščine. Rim je bil veliko bližji, veliko bolj dostopen.

Ob misli na Rim se je seveda spomnil na Nickolasa Blacka z njegovimi posmehljivimi očmi in zvitim nasmeškom, ob katerem se je včasih čutil odraslega in drugič otroka, ki je obetal vsakovrstna razodetja, ne da bi zinil besedo. Vtis je bil tako živ, da se je preplašen obrnil, ko je zaslíšal za seboj pokanje veje, boječ se, da bo zagledal Angleža.

Namesto njega pa je bila tam contessa, bleščeča kot metulj v novi pomladanski obleki in z velikim rdečim slamnikom, ki ji je varoval obraz pred soncem.

Ne da bi vedel, kaj storiti ali reči, je obstal z odprtimi usti in spušenimi rokami, medtem ko mu je pot tekla po obrazu in prsni, ne da bi se ga upal obrišati. Nasmehnila se mu je.

„Sem te prestrašila, Paolo?“

„Malo,“ je osramočeno zašepetal deček.

Contessa se je približala in videla nacepljena drva.

„Vidim, da si pridno delal. Prav je tako. Če boš pridno delal, Paolo, se ne boš nikdar pokesal.“

„Škušal bom, signora.“

Njen smehljaj mu je budil zaupanje in ko je prišla za krilo, da bi sedla na prevrtno oljčno deblo, je Paolo sam od sebe pogrnil svojo srajco na hrapavo skorjo.

„Drevo je umazano, signora, si boste popicali obleko.“

„Očarljiv deček,“ je zamrmrala Anne Louise de Sanctis. „Prav to bi napravil tvoj oče. Veš, da sem ga poznala?“

„Je tudi on delal za vas signora?“

„Ne!“ se je glasno zasmejala. „Tvoj oče je bil moj prijatelj. On je imel navado, da me je obiskoval. Bil je un signore, un gran signore.“

Nenadno ga je postalo sram, da je on hlapčič, kjer je bil nje-

gov oče gost. Predno je utegnili kaj reči, je nadaljevala contessa: „Zato sem te spravila semkaj. V spomin na tvojega očeta. Mr. Black mi je povedal, da si nadarjen in da se hitro naučiš. Če je res, lahko napravimo iz tebe gospoda, kot je bil tvoj oče.“

Opazil je, da ni omenila njegove matere, in znova mu je postalo nerodno zavoljo nje, z njenim neuglajenim narečjem, navadno obleko in bosimi zaprašenimi nogami. Naglo je dejal:

„To bi mi bilo všeč, signora. Obljubim vam, da bom pridno delal.“ Spodbujen po odobravojočem nasmehu contesse je dodal: „Ne vem veliko o svojem očetu. Kakšen je bil?“

„Bil je Anglež,“ je dejala contessa. „Kot jaz, kot mr. Black in monsignor iz Rima.“

„Anglež!“ Videti je bilo, da Paolo dvomi o lastnem glasu. „To pomeni, da sem tudi jaz na pol Anglež.“

„Tako je, Paolo. Ti ni mati tega povedala?“

Odkimal je z glavo.

„Nikdar ti ni dejala, da si mu podoben?“

„Včasih, vendar ne pogosto.“

„To je drugi razlog, zakaj hočem, da se tu dobro obnašaš. Jaz bom poskrbela, da boš šel v zavod v Valento, da se boš naučil brati, pisati in pravilno govoriti in se primerno oblačiti. Kasneje, kdo ve, če ne postaneš lahko celó moj prijatelj... Bi rad?“

„In bi mogel iti v Rim?“

„Seveda,“ se mu je nasmehnila.

„Si zelo želiš, kajne?“

„Zelo, signora.“

„Signor Black bi te lahko peljal na obisk.“ Contessa se je še zmeraj smehljala, vendar v njenih očeh je bilo čudno opozorilo. Ne da bi se vsega tega zavedal, je Paolo hitro dejal:

„Rajši bi šel z vami.“

Iztegnil je roke v južnjaški prosilni kretnji in ona ga je prijela zanje ter ga potegnila proti sebi, da je bil pred njenimi nogami na pol klečé na pol čepé. Parfum, ki je prihajal od nje, ga je zajel in videti je mogel, kako so se dvigale in nižale njene prsi pod tanko obleko. Obraz mu je obdala z rokami, ga dvignila in mu mehko govorila:

„Najprej, Paolo, moram dobiti zaupanje vate. Naučiti se moraš, da boš hranil zase skrivnosti, da ne boš vse razklepetal vaščanom, niti monsignorju ali gospodu Blacku.“

„Bom, signora. Obljubim vam.“

„Tedaj bomo premislili, Paolo. Toda niti besedice o tem, niti tvoji materi.“

„Niti besedice.“

Contessine roke so bile mehke, njena lica neparfumirana in nje-ga je spreletel čuden občutek, da bi se rada sklonila in ga poljubila, toda v istem trenutku se je zaslišal odzad ropot korakov in sladki glas Nickolasa Blacka, ki je dejal:

„Cara, ves sram ste izgubili. Otrok še ni zamenjal mlečnih zob pa ga že hočete zapeljati.“

„Dobro, da ste vi, Nicki, ki govorite o zapeljevanju!“

Besede so bile angleške in Paolo jih ni razumel, toda ob pogledu na satirski obraz slikarja in od jeze zardeli obraz contesse se je čutil kot miš v kotu, na katero prežita dve mački, da se bosta vrgli nanjo.

— — —

Kmalu po poldnevu se je Blaise Meredith vrnil v graščino, da bi se umil in malo spočil pred kosilom. Ni bil nezadovoljen z dopoldanskim delom. Meyer je bil izvrstna priča in njegovi spomini so bili doživeti in vendar nepristranski. Prvikrat, odkar je začel postopek, je jemal Giacomina Neroneja kot človeka in ne kot pripoved.

Rajši bi obedoval z Meyerjem, da bi se razgovarjal naprej o naslednjem kritičnem razdobju v Neronejevem življenju. Toda Meyer ga ni povabil in Meredith je razumel, da je doktor potreboval časa, da bi si opomogel, in samotne, da bi začel brati spise umrlega.

Zleknjen na postelji in z že domačo bolečino v želodcu je premišljeval, kako se bo moral vesti med kosilom s contesso in Nicholasom Blackom. Sedaj, ko je vedel, da je contessa sleparka, oba dva pa zarotnika, mu je postal lastni položaj skrajno neprijeten. Kot gost v hiši je bil vezan po

diskretnosti in vljudnosti. Kot duhovnik ni smel biti udeležen niti z molkom pri kvarjenju otroka. Kot hudičev advokat je prišel iskat pričevanja in je potreboval sodelovanja prič.

Znova, kot se mu je zgodilo že v hiši očeta Anzelma, se je zadeva Giacomina Neroneja tako razblinila, da je izgubila vso važnost. Šlo je za duše in če je duhovništvo imelo kakšen smisel, je bil ta, skrb za duše. Povedati to je preprosto, izvajati pa hudo zamotano. Ničesar ne bi rešil s tem, da bi vihtel z božjimi zapovedmi kot z gorjačo nad glavami. Ni imelo smisla groziti s pogubljenjem človeku, ki je šel nasproti peklu po lastnih nogah. Treba je bilo prositi božjo milost in potem tipati kot dober psiholog, dokler ne bi odkril strahu, ki bi ga mogel pripraviti do kesanja ali ljubezni, ki bi ga pritegnila k spokornosti. Še tedaj bi bilo treba počakati na primeren kraj in trenutek in kljub vsemu bi se lahko ponesrečilo. Kadar je telo bolno in razum zaskrbljen, se težava podvoji.

Ko je prišla ura za kosilo, je vstal, se počesal, se oblekel v tenko sutano in odšel na teraso. Nicholas Black je sam sedel pri mizi pod progasto plahto. Pozdravil je Mereditha s kretnjo in mu dejal:

„Contessa me je naprosila, naj jo oprostim. Ima migreno. Kosila bo v svoji sobi. Upa, da se bomo videli pri večerji.“

Meredith se je rahlo priklonil in sedel. Strežnik je takoj razgrnil prtič in natočil vina in ledeno mrzle vode v čaše.

„Vam je šlo dobro dopoldne?“ je vprašal slikar.

„Zelo dobro. Veliko sem zvedel. Doktor Meyer je izvrstna priča.“

„Zelo nadarjen je. Preseneča me, da si ni ustvaril boljšega položaja.“

Meredith ni odgovoril na namigljaj. Ni maral razpravljati. dokler je jedel antipasto. Black se je posvetil jedi, pil vino in oba sta molčala nekaj časa. Slikar ga je spet vprašal:

„Kako je z vašim zdravjem, monsignor?“

„Ne posebno dobro, Meyerjeva diagnoza je hujša, kot sem upal. Pravi, da je stvar treh mescev.“

„Vas hudo boli?“

„Precej.“

„Bo težko, da bi končali primer v samo treh mescih.“

Meredith se je trpko nasmehnil.

„Bojim se, da ne. Na srečo Cerkev nerada hiti s temi rečmi. Stoletje ali dva, ni važno.“

„Vendar imam vtis, da zelo želite, da bi ga pustili končana.“

„Razpolagam s pričami,“ je dejal hladno Meredith. „Nekateri sodelujejo. Čim več izjav lahko zberem sedaj, tem bolje bo za vse. Razen tega,“ si je odstranil drobtinico z ustnega kota, „kadar je rok določen, človek nenadno odkrije njegovo kratkost. Pri-

de noč, ko človek ne more delati.“

„Se bojite umreti, monsignor?“

„Kdo se ne boji?“

Black je pikro pripomnil:

„Vi ste vsaj iskreni. Mnogi vaših kolegov niso.“

„Mnogim se ni bilo treba soočiti s stvarnostjo,“ je rezko odvrnil Meredith. „Vi ste se?“

Black se je zasmeljal in spil dolg požirek vina, nato se je pomaknil nazaj na stolu, medtem ko je strežnik zamenjaval krožnike. Porogljivo se je opravičil:

„Govoril sem v šali, monsignor. Prosim vas, da mi oprostite.“

Meredith se je posvetil ribam, ne da bi kaj rekel. Malo kasneje je prišel izza dreves Paolo Sanduzzi in šel prek trate proti kuhinji. Slikar ga je spremljal s pogledom in Meredith je od strani opazoval Blacka. Ko je deček zginitil za hišnim voglom, se je slikar obrnil k mizi in dejal nekam brezbrizno:

„Očarljiv deček je. Klasični David. Škoda je, da se zgublja v kraju, kot je ta. Čudim se, da Cerkev ničesar ne stori zanj. Ne bi bilo primerno, da bi sin blaženega preganjal dekleta in imel opravka s policijo kot kateri koli drugi fanté. Ne mislite tako?“

Slikarjeva nesramnost je napolnila Meredithu mero do vrha. Hrupno je odložil nož in vilice in dejal hladno in jasno:

„Če se deček pokvari, Mr. Black, boste vi odgovorni. Zakaj ne odidete in ga ne pustite pri miru?“

Slikar se je zasmel, da se je Meredith začudil.

„Meyer je moral biti zelo dobra priča, monsignor. Kaj vam je še povedal o meni?“

„Ali to ni zadosti?“ je dejal Meredith z vso mirnostjo. „Vi počenjate nekaj gnusnega. Vaše zasebne pregrehe so stvar, ki mora ostati med vami in Vsemogočnim. Toda kadar nameravate pokvariti tega dečka, delate zločin proti naravi.“

Komaj je spregovoril te besede, ga je Black naglo ustavil.

„Vi ste me že sodili, Meredith, ali ne? Zbrali ste vse umazane čenče na vasi in me obsodili, predno ste slišali eno samo besedo v mojo obrambo.“

Mereditha je občila rdečica. Obtožba se je preveč bližala resnici. Pohlevno je dejal:

„Če sem vas zmotno sodil, Mr. Black, obžalujem. Srečen bi bil, če bi vi mogli zanikati te... govorice.“

Slikar je zardel od ogorčenja:

„Bi radi, da bi se branil? Vrag naj me vzame, če bi to storil. Pač pa se nahajava na vašem lastnem terenu. Predpostavljajmo, da sem, kar vsi govorijo: protinaraven moški, kvarivec mladine. Kaj mi nudi Cerkev v imenu vere, upanja in ljubezni?“ Svoj obtožujoči kazalec je naperil proti duhovniku: „Razumejva se, Meredith. Vi se lahko postavljate pred svojimi spokorniki in pridobivate zase svoje nedeljsko poslušalstvo, toda

mene ne boste premotili. Jaz sem bil katoličan in poznam vso lažno spretnost. Veste, zakaj sem zapustil Cerkev? Zato, ker ima vse odgovore, razen tistega, ki ga človek potrebuje... Vi pravite, da delam greh proti naravi, ker mislite, da imam rad tega dečka Preglejva to. Če mi morete dati zadovoljiv odgovor, vam obljubim, da bom pospravil svoje kovčke in odšel od tukaj s prvim razpoložljivim vozilom. Ste za to?“

„Ne morem se pogajati z vami...“ je dejal na kratko Meredith. „Poslušal vas bom in vam skušal odgovoriti. To je vse.“

Nicholas Black se je grenko nasmehnil.

„Se že izvijate. Vidite. Vendar, naj bo že kakorkoli, sprejemem. Poznam vse vaše dokazovanje glede pravilne rabe in zlorabe telesa. Bog je oblikoval telo v prvi vrsti, da bi rodili otroke, in potem za ljubezensko občevanje med moškimi in žensko. To je namen. Vsa dejanja morajo biti v skladu z namenom, drugo je greh. V skladu z naravo je greh dejanje, ki presega naravni nagon... kot spati z dekletom, predno se z njo poročiš, ali poželeti ženo drugega moža... Poželeti otroka v isti obliki je greh proti naravi...“ Sarkastično se je zasmel, ko je videl blede in pozorni obraz duhovnika. „Vas presenečam, Meredith? Tudi mene so natrpali s tomistično filozofijo. Toda je neko vprašanje in ravno to hočem,

da mi nanj odgovorite. Kaj naj napravim s svojo naravo? Jaz sem se rodil takšen, kot sem. Bil sem dvojček. Če bi vi poznali mojega brata, bi videli dovršenega samca, čezmernega samca, če hočete. Pa jaz? Ni bilo čisto jasno, kaj bom. Vendar sem hitro zvedel. V moji naravi je bilo, da me bolj privlačijo moški kot ženske. Jaz nisem bil zapeljan v kopališču ali izsiljen v zabavišču. Jaz sem takšen. Ne morem se spremeniti. Nisem prosil, da bi bil rojen. Nisem prosil, da bi bil rojen takšen... Bog ve, koliko sem pretrpel zavoljo tega. Toda kdo me je napravil? Po vašem je bil Bog! Kar potrebujem in kar počenjam, je v skladu z naravo, ki mi jo je On dal...“

V dramatičnosti dokazovanja se je njegovo zadržanje spremenilo iz sarkastičnega sramotenja v prošnjo za razumevanje. On se ni zavedal, toda Mereditha, ki ga je opazoval, je znova postalo sram zavoljo lastne nerodnosti. Tu je bil kraj in čas, toda že drugič jih je slabo izrazil zavoljo pomanjkanja modrosti in simpatije. Slika se je pognal naprej in njegove grenke besede so kar vrele iz njega:

„...Nase pogledjte! Vi ste duhovnik. Predobro veste, da bi bil vaš vidik popolnoma drugačen. Če bi hotel jaz zapeljati kakšno dekle namesto mladega Paola. Jasno je, da ne bi odobraval. Napravili bi mi govor o prešuš-

tvovanju in vsem drugem. Vendar se ne bi čutili hudo nesrečne. Jaz bi bil normalen... v skladu z naravo. Toda jaz nisem takšen. Bog me ni ustvaril takšnega. In potrebujem manj ljubezni? Potrebujem manj zadoščanja? Imam manj pravice živeti zadovoljno, ker je Vsemogočnemu spodletelo nekje ob stvarjenju? Kaj mi odgovorite na to, Meredith? Kakšen je vaš odgovor zame? Naj napravim voz in igram badminton, dokler me ne spremene v angela v nebesih, kjer že ne potrebujejo teh reči? Jaz se čutim osamelega! Potrebujem ljubezni kot kateri koli drugi človek! Svoje vrste ljubezni. Moram živeti, dokler ne umrjem, v izolirani celici? Vi ste Cerkev in Cerkev ima vse odgovore. Dajte mi mojega!“

Prekinil je in počakal in njegov molk je bil za Mereditha hujše izzivanje kot hudournik žaljivk. Meredith je opazoval mali kaos drobtin na krožniku in izbiral besede, da bi oblikoval svoj odgovor. Skušal je moliti za to dušo, ki se mu je razgalila, toda njegova molitev — kot tudi njegovo dokazovanje — se mu je zadržala čudno suhoparna in nemočna. Čez čas je dejal resno:

„Vi pravite, da ste bili katoličan. Tudi če ne bi bili, razumel besede in njihov pomen. Za vaš problem in za mnoge druge ni odgovora, ki ne bi vključeval skrivnosti in dejanja vere. Ne morem vam razložiti, zakaj vas je

Bog napravil takšne, kot ste, kot vam tudi ne morem povedati, zakaj je položil v moj želodec raka, zavoljo katerega bom umrl v bolečinah, medtem ko drugi ljudje umirajo mirno med spanjem. Mehanizem stvarstva ima ves čas svoje pogreške, se zdi. Rode se otroci z dvema glavama, družinske matere pridejo ob pamet in napadajo z nožem, ljudje umirajo za kugo, lakoto in strelo. Zakaj? Sam Bog ve.“

„Če je Bog.“

„Sprejemam, če,“ je dejal mirno Meredith. „Če ni Boga, je vesolje kaos, ki nima smisla. Živi tedaj življenje, kolikor se le da, na najprijetnejši način in ožmi mu sladkosti do poslednje kaplje! Vi bi šli s svojim Paolom in uživali z njim, če bi vam

le policija in družbene navade dopuščale. Ne morem vam oporekati. Toda če je Bog, in jaz verujem, da biva, tedaj...“

„Ne govorite mi ostalega, monsignor,“ je dejal trpko slikar. „Na pamet znam. Čeprav je stvarstvo krvava potegavščina, jo je treba lepo mirno sprejeti, ker je pač križ, ki nam ga je Bog naložil na rame. Če ga nekdo vdano prenaša, ga napravijo za svetnika kot Giacoma Neroneja. To ni odgovor, Meredith.“

Odmaknil je stol, vstal od mize in brez sleherne besede odšel v hišo. Blaise Meredith si je s prtičkom otrl potne srage z roke in spil požirek vina, da si je ovlažil suhe ustnice. Začudil se je, ko se mu je nenadno zazdelo grenko kot kis.

0 materi

Danilo Gorišek

Verne duše

25 Belo svečko smo prižgali,
da pokojnim bi svetila,
da boleča lučka naša
bi ljubav do njih znanila.

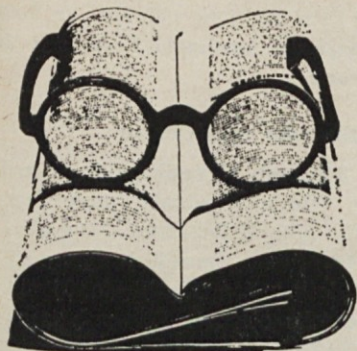
Šepetali smo molitev,
srca pa so trepetala,
zabolelo je skeleče,
solza iz oči je pala.

Pala je na belo svečko
— lučka se je utrnila:
a ljubav do dragih rajnih
nikdar nam ne bo minila.

Vsako drugo razmerje med ljudmi se lahko izpremeni: ali mati ostane mati. Naša duša se ji lahko odtuji, srce se lahko okrene od nje, toda vedno ostajamo del nje same, plod, ki ga je ona dala svetu. Lahko begamo po drugih potih, kot je hodila ona, naš duh lahko zasleduje druge cilje, ali njeno dete ostajamo kljub temu. V stoterih naših navadah, mislih, čustvih se očituje kri, ki smo jo prejeli od nje. In v onem, o čemer mislimo, da nas najbolj loči od nje, tudi ondi je ona.

Zofka Kvedrova

svetovne

novice

Pisatelj „Poti“ v Argentini

Sredi letošnjega leta je bil v Argentini ustanovitelj gibanja „Opus Dei“, msgr. José María Escrivá de Balaguer. Namen njegovega privatnega obiska je bil le osebni stik z različnimi ustanovami Opus Dei, ki delujejo v Argentini. Msgr. Escrivá je pisatelj svetovno znane knjige „Pot“, ki je sedaj prevedena tudi v slovenščino (v Buenos Airesu).

Kristjani v Izraelu

V Izraelu in na zasedenem ozemlju živi sto deset tisoč katoličanov. Vseh kristjanov skupaj s katoličani pa je 220.000.

Čilenski škof na kongresu

Msgr. Ovíedo Cavada, nadškof v Antofagasta (Čile), se bo udeležil 7. argentinskega evharističnega kon-

gresa, ki bo v Salti od 6. do 13. oktobra.

Romanje ciganov v Rim

Avgusta prihodnjega leta bodo cigani iz vse Evrope romali v Rim za sveto leto. Pred romanjem bodo imeli, verjetno meseca februarja tudi v Rimu, svoj svetovni kongres. Prvi svetovni kongres ciganov je bil leta 1964.

Cerkev na švedskem raste

Med drugimi Cerkvami na švedskem je katoliška na prvem mestu po številu novih članov. Od 58.929 vernikov leta 1972 se je število dvignilo na 63.300 v letu 1973, to je, 7%. Na drugem mestu so jehovci s porastom 5,5%.

Muslimansko-krščanski kongres v Španiji

Leta 1966 so španski škofje ustanovili pri škofovski konferenci Tajništvo za ekumenizem in za zvezo z nekrstjani in z nevernimi. To Tajništvo je organiziralo kongres muslimanov in kristjanov, ki je bil septembra t. l. v Španiji. Nekrščanske skupine v Evropi mu pripisujejo veliko važnost in avtoriteto. V Španiji je okoli 7.000 muslimanskih študentov in okoli 60.000 delavcev.

Šola za laike

V škofiji Santa Rosa (La Pampa, Argentina) so ustanovili škofijsko šolo za laične voditelje. Tekoče šolsko leto se je začelo julija in bo trajalo do julija 1975 (s počitnicami od decembra do februarja).

Cerkev in politika

Pariški nadškof kard. Marty je po radiu izjavil, da se bo vedno „uprl vsakomur, bodisi z desne ali z leve, ki bi hotel spraviti Cerkev na področje, ki ni njeno, to je, v politiko. Pri delu me vodi zvestoba evanĝeliju in skrb za živo prisotnost Cerkve v sedanji družbi.“

Poljski škofje proti prisegi

Poljska škofovska konferenca se je s posebno izjavo uprla vladi, ker je ta zahtevala, da bi morali duhovniki priseči pred državnimi oblastmi, preden bi nastopali službe v dušnem pastirstvu. Škofje tako utemeljujejo svoj protest: takšna zahteva stavlja v dvom domoljubnost poljske duhovščine, dalje se bodo duhovniki tako ločili med seboj na dve stranki (na tiste, ki bi prisegali, in tiste, ki bi se uprli) in končno je takšna zahteva proti smernicam II. vatikanskega vesoljnega cerkvenega zbora.

„Tretji svet vedno bolj reven“

Kardinal Leger, bivši nadškof v Montrealu (Kanada) in sedaj misijonar v Kamerunu (Afrika), je ob zadnjem obisku v Kanadi prosil Kanadčane, naj delijo svojo blaginjo „s tretjim svetom, ki postaja vedno revnejši.“ Med drugim je kardinal dejal: „Sam bi se strahotno motil, če bi mislil, da bom mogel več narediti za Afriko, kot pa če bi ostal v Montrealu. Moja odločitev je bila le simbolično dejanje, da bi s tem svetu dokazal, da je v zahodnjaškem načinu življenja še kaj bolj vzviše-

nega kot pa samo čim hitrejše obogatjenje in kopičenje denarja.“ Neka organizacija v Montrealu je zbrala nad štiri milijone dolarjev za financiranje del kardinala Legerja v Kamerunu.

Vatikansko prebivalstvo

349 oseb je vatikanskih državljanov, v številni kardinale rimske kurije, vatiĝanske diplomatske zastopnike po svetu, člane rimskih kongregacij in 127 laikov (od teh jih je 65 članov švicarske straže). 370 oseb ima dovoljenje za bivanje v Vatikanu, ne da bi bili državljani.

Papež bo posvetil novemašnike

Na praznik sv. Petra in Pavla prihodnjega leta bo sv. oče posvetil v duhovnike v Rimu vse tiste kandidate, ki se bodo po posredovanju krajevnih škofovskih konferenc za to pravočasno prijavili.

Konec razgovorov na Madžarskem

Iz poročil je jasno razvidno, da je madžarska komunistična vlada dokončno prekinila vsakršen razgovor s katoliško Cerkvijo o možnosti poučevanja verouka v mestih, čeprav samo po šoli in znotraj cerkva. Verouk je dovoljen samo na podeželju, samo med mašami v cerkvi in brez običajnega načina z vprašanji in odgovori. Vlada je pretrgala tudi vsakršen razgovor o možnosti romanj v Rim za sveto leto. Cerkveni krogi poročajo, da je zaenkrat nemogoče misliti na obnovev razgovorov s strani vlade.

Obletnica v Slovenski vasi

V nedeljo 28. julija je društvo Slovenska vas praznovalo obletnico svoje ustanovitve. Dopoldne je bila v cerkvi Marije Kraljice maša za žive in umrle člane in dobrotnike društva, opoldne v okrašeni dvorani skupno kosilo, popoldne pa je bil prosvetni program.

Glavni govor je imel g. Božo Stariha, predsednik ZS, ki je govoril o ohranjanju slovenstva v izseljenstvu. S petjem so sodelovali šolski otroci, ki jih vodi ga. Zdenka Jan, in mladenke ter mešani zbor pod vodstvom g. Ivana Meleta. Raganje deklic in mladine ob melodijah pesmi je bilo v režiji g. Slavka Revna. Po kulturnem delu je bila še družabna prireditev ob zvokih orkestra.

Duhovne vaje

V avgustu so bile tridnevne zaprte duhovne vaje za slovenske izobražence, fante in moške v Buenos

Airesu. Za izobražence so bile v hiši duhovnih vaj v San Miguelu, udeležencev je bilo 18, vodil jih je dr. Franc Gnidovec. 27 fantov je delalo duhovne vaje v zavodu Srca Jezusovega v Moronu pod vodstvom dr. Rudolfa Hanželiča. Moški, ki jih je bilo 22, so opravili duhovne vaje v zavodu Marije Pomočnice in jih je vodil p. Ivan Caserman DJ. Skupina fantov je imela dvodnevne duhovne vaje že v marcu, moške pa jih bodo imeli tudi pred božičem.

Koncert slovenskega zbora iz Mendoze

Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu praznuje letos 20-letnico življenja. V vrsti jubilejnih prireditev je bil tudi nastop Slovenskega zbora iz Mendoze ki ga vodi prof. Božidar Bajuk.

Koncert je bil v Slovenski hiši v soboto 17. avgusta ob 9 zvečer. Pred koncertom je bila ob 19.30 v cerkvi Marije Pomagaj zahvalna maša za

20-letni jubilej. Z msgr. Antonom Oreharjem sta somaševala gg. Ladislav Lenček in Franc Sodja. Med mašo je pel mendoški zbor.

Geslo koncerta je bilo: Z našo pesmijo po domovini. Pred začetkom pevskega nastopa je bil pozdravni govor predsednika SKA dr. Tineta Debeljaka, v imenu mendoškega zbora pa se je zahvalil za pozdrav g. Stane Grebenc. Pevski zbor je s pesmijo obiskal domovino od Koroške pa prek Štajerske in Gorenjske, Prekmurja in Bele Krajine do Notranjske in Primorske. Za sklep je zbor zapel Himno svobodnih Slovencev in Prešernovo Zdravico. Pesmi je povezovala z besedo gdč. Anica Grintal. Veliko narodnih pesmi je bilo v priredbi rajnega ravn. Marka Bajuka,

Velika dvorana je bila med koncertom polno zasedena in poslušalstvo je pozorno sledilo izvajanju programa in po vsaki pesmi in še posebej ob koncu koncerta nagradilo mendoški zbor in pevovodjo prof. Bajuka z navdušenim ploskanjem. K srebrnemu jubileju zbora in za njegovo kvalitetno izvajanje domoljubnega programa so zboru in njegovemu dirigentu čestitali z besedo in šopki pevski zbor Gallus, ramoški cerkveni zbor, nekdanji člani mendoškega zbora, ki sedaj žive v Buenos Airesu, in Slovenska kulturna akcija, ki je prof. Bajuku podarila tudi akvarel slikarice Bare Remec.

Svetoletno romanje v Lourdes

Na nedeljo po prazniku Marijinega vnebovzetaja roma vsako leto

slovenska skupnost v Buenos Aires v romarsko svetišče lurške Marije v Santos Lugares. Letošnje romanje je bilo jubilejno, saj je bilo za slovenske politične izseljence v Argentini že petindvajseto, in obenem sve-toletno.

Pobožnost se je začela ob pol štiri pred lurško votlino z rožnim vencem in petimi litanijami Matere božje. Po procesiji v gornjo cerkev je bila maša, ki jo je daroval msgr. Anton Orehar, ki je v pridigi govoril o naši skupni odgovornosti za pravo odločanje in življenje skupnosti v Argentini. Po pridigi so bile molitve za prejem svetoletnega odpustka. Med mašo je bilo ljudsko petje, ki ga je spremljal na harmoniju g. Štefan Drenšek. Spovedovalo je 7 duhovnikov, 4 pa so delili sv. obhajilo. Ob koncu maše so vsi navzoči zmolili posvetilno molitev k Marijinemu brezmadežnemu srcu, zapeli zahvalno pesem in za sklep Marija, skoz življenje. Romanja se je udeležilo nad 1500 rojakov.

Mladinski festival

V soboto 24. avgusta ob pol devetih zvečer je bil v dvorani Slovenske hiše mladinski pevsko-glasbeni festival z geslom Naša pesem iz srca do srca. Festival organizirata vsako leto zvezna odbora mladinskih organizacij SFZ in SDO.

Pozdravne besede pred začetkom je izrekel predsednik SFZ Franci Žnidar. Prvi del festivala je obsegal nastope dekliškega seksteta iz San Justa, ki ga vodi g. Andrej Selan; Helene Loboda (kitara); due-

ta Janez Rode in Rok Fink; Pavleta Novaka ml. (klavir); Mirte Rant (kitara) in deklliškega seksteta iz Slovenske vasi, ki ga vodi g. Ivan Mele.

V 2. delu so nastopili instrumentalni kvartet, ki ga tvorijo Martin Dobovšek, Rok Fink in Franc ter Janez Žnidar, basist Janez Vasle, Damijana Andrejak (klavir), Jaka Kocmur (kitara), vokalni kvartet bratov Fink, Mirjam Klemenc (klavir) in vokalni deklliški oktet iz San Martina (g. Boris Pavšer). Za sklep so vsi nastopajoči skupaj z občinstvom v dvorani zapeli Mladinsko himno na tekst T. Debeljaka in melodijo Fr. Cigana. Posamezne nastope sta povezovala z besedo Ana Marija Klanjšček in Franci Stanovnik, sceno pa sta izdelala Franci Klemenc in Franci šifer.

Program je vseboval v glavnem slovensko pesem, narodno, umetno in popevko, nekaj pa je bilo tudi argetinskih in angleških.

Občni zbor društva Pristava

Društvo Slovenska pristava je imelo v nedeljo 11. avgusta 8. redni občni zbor, ki ga je vodil dosedanji predsednik France Pernišek. Po poročilih odbornikov je bila izvoljena lista, ki jo je predlagal dosedanji odbor.

Novi odbor sestavljajo France Rant predsednik, Franc Zorc podpredsednik, Bojan Križ tajnik, Nande Češarek blagajnik, Polde Golob, gospodar, Rajmund Kinkel, kulturri referent, ga. Marjana Batagelj, mladinska referentka, in dr. Julij Sa-

velli, Mirko Kopač ter Ivan Klemenčič kot člani nadzornega odbora.

Meddobje XIII.

Splošnokulturna revija Meddobje, ki jo urejajo France Papež in izdaja Slovenska kulturna akcija v Buenos Airesu štirikrat na leto, je v 2. številki svojega XIII. letnika objavila naslednje prispevke:

Franc Papež, *Escribir*; Karel Rakovec: *Drevo v megli in Vklešani gib kolena*; Manuel Mujica Láinez: *Moj Lepant* (odlomek iz romana *Bommarzo* v Papeževem prevodu); Fr. Papež: *Struktura poezije VI. Kosa*; Vladimir Kos: *Dnevnik ugaslih trenutkov iz Fudži* (pesmi); Milan Kopusar: *Apparuit humanitas* (esej); Alojzij Kukovica: *Problemi revolucije v etičnem pogledu*; VI. Kos: *Rumeno pismo iz Tokia* (kritika); slikovna priloga: *fotografski posnetki s predstave Rebulove igre „Pilatova žena“ v Buenos Airesu.*

3. številka objavlja prispevke:

Fr. Papež, *Un libro*; Edo Škulj: *Stanko Premrl*, cerkveni glasbenik; Papež: *Utešena poezija Franceta Goršeta*; Milena Merlak: *Pesmi*; Papež: *Poetični svet Vinka Beličiča*; Fran Bükvič: *Obram Terc-Sinjavski*; Senja Tihomirov; Lev Detela: *Soočenje s poezijo Karla Vladimirlja Truhlarja in Rafka Vodeba*; VI. Kos: *Kramljanje z Med-dob-jem*; Tine Debeljak: *Ob poljskem jezikoslovcu Baudouinu de Couternayu*; kot glasbena priloga je Sveti večer Eda Škulja, občutje za bariton, mešani zbor in orgle. Ta zvezek je 88. publikacija SKA.

SLOVENC PO SVETU

Slovenci v Stuttgartu

Junija so odprli v Stuttgartu novo dušnopastirsko središče za Slovence na Staffenbergstrasse 64. Rottenburška škofija je kupila hišo z vrtom, jo preuredila in obnovila ter jo izročila slovenskemu dušnemu pastirju Cirilu Turku v upravo. V njej je stanovanje za duhovnika z vsemi drugimi prostori, ki so potrebni za uspešno pastorcijo v tako velikem mestu. Slovesne otvoritve hiše se je udeležil rottenburški škof Karl Jožef Leiprecht, ki je hišo blagoslovil in izrekel lepe spodbudne besede našim rojakom. Poudaril je, da se dobro zaveda, da morajo naši ljudje v Cerkvi najti košček svoje domovine, zato jim gre škofija na roke.

Navzočji so bili še referent za tujce v škofiji msgr. Mülbacher in še izseljenski duhovniki drugih narodnosti. Ciril Turk se je zahvalil škofu in vsem, ki so kakorkoli pomagali.

Po blagoslovitvi je škof Lenič, ki je prišel v Stuttgart birmat slovenske otroke, spregovoril najprej slo-

vensko, nato pa nemško in se zahvalil še posebej škofu in slovenskim dušnim pastirjem. Otroci so zapeli nekaj slovenskih pesmi.

Na praznik sv. Rešnjega telesa popoldne je bila v novi župnijski cerkvi sv. Konrada, ki stoji v bližini slovenskega župnijskega doma, birma za 46 slovenskih otrok. Rojaki so začeli prihajati že dve uri pred začetkom in številni so opravili spoved. Ob treh je bila cerkev polna, računali so, da je v njej nad 500 Slovencev.

Prišlo je več slovenskih duhovnikov, ki so somaševali s škofom. Med mašo je bilo lepo ljudsko petje. Skoraj vsi udeleženci so prejeli obhajilo. Škof je spregovoril najprej birmancem, nato pa njihovim staršem in botrom.

Stuttgart šteje blizu 700.000 prebivalcev in je središče nemške industrije, zato je tam zaposlenih veliko Slovencev. Med njimi delujeta v tamkajšnji župniji poleg Cirila Turka še 2 slovenska duhovnika, Janez Demšar in dr. Franc Felc.

NOVICE IZ

SLOVENIJE

Kako je z zakramentom sv. zakona v Sloveniji?

Sadovi brezbožne vzgoje posegajo močno tudi na zakonsko življenje. Kanonik Rafko Lešnik je v letošnji majsko-junijski številki revije „Znamenje“ prišel do teh-le sklepnih misli:

1. Pred 20 leti je bil med 16 poročenimi pari en par, ki je bil sklenjen z ločencem, leta 1970 pa je bil že med 8 poročenimi pari en par sklenjen z ločencem.

2. Z ločenci se je v letih 1954 do 1970 poročalo okroglo 47% ločenk in 47% samskih nevest ter 6% vdov. Z ločenkami pa se je poročalo v teh letih okroglo 73% ločencev, 23% samskih ženinov in 4% vdovcev.

3. Približno ena četrtnina ločencev in polovica ločenk je ostala neporočena po letu 1945. Marca 1971 je bilo takih neporočenih ločencev okroglo 24.000, približno enako ali nekoliko višje pa je število tistih

zakonskih parov, ki v njih živijo znova poročeni ločenci in ločenske.

4. Sklepanje zakonov in razvezovanje leži močno pod povprečjem na Primorskem. Prav tako se tam cerkveno poroči približno le dve tretjini poročencev.

5. V ljubljanski nadškofiji število sklenjenih zakonov presega slovensko povprečje, število razvez je rahlo nad povprečjem, tri četrtnine poročencev sklepa zakon pred Cerkvijo.

6. V mariborski škofiji število sklenjenih zakonov rahlo presega slovensko povprečje, število razvez je najvišje, število sklenjenih zakonov pred cerkvijo pa leži rahlo pod 75%.

Odstotek ločenih zakonov v letih 1964 do 1969

I. Ljubljanska nadškofija

Ljubljana-Center	24,2%
Kranj	17,4%
Kočevje	17,2%
Ljubljana-Bežigrad	16,8%
Ljubljana-Šiška	15,9%
Jesenice	15,9%
Ljubljana-Moste-Polje	15,8%
Tržič	15,2%
Ljubljana-Vič-Rudnik	15,0%
Radovljica	13,5%
Zagorje ob Savi	10,3%
Domžale	10,0%
Litija	9,2%
Kamnik	9,2%
Vrhnika	9,1%
Škofja Loka	9,0%
Novo mesto	8,7%
Metlika	8,6%
Trebnje	8,3%
Cerknica	8,2%

Črnomelj	7,8%
Logatec	5,8%
Grosuplje	5,1%
Ribnica	3,6%

II. Mariborska škofija

Maribor	23,1%
Celje	19,7%
Trbovlje	17,9%
Velenje	12,1%
Ptuj	11,9%
Hrastnik	11,7%
Žalec	11,1%
Ravne na Koroškem	11,0%
Slovenska Bistrica	10,7%
Slovenj Gradec	10,2%
Šmarje pri Jelšah	10,1%
Gornja Radgona	9,4%
Ljutomer	9,1%
Murska Sobota	9,1%
Radlje ob Dravi	9,0%
Ormož	8,4%
Lenart	7,7%
Dravograd	7,6%
Slovenske Konjice	7,5%
Šentjur pri Celju	7,3%
Lendava	6,9%
Mozirje	5,8%

III. Slovensko Primorje

Piran	25,8%
Izola	20,6%
Koper	14,8%
Postojna	8,3%
Nova Gorica	6,7%
Idrija	6,5%
Sežana	5,4%
Tolmin	5,0%
Ilirska Bistrica	4,6%
Ajdovščina	4,5%

Novomašnik — star 60 let

Na praznik Marijinega vnebovzvetja, 15. avgusta, je mariborski škof Maksimilijan Držečnik posvetil še enega slovenskega novomašnika. To je Jožc Lukan iz Rovt nad Logatcem. Rodil se je 18. marca 1914. 38 let je bil jezuitski redovni brat (21 let kot misijonar v Indiji). Vedno si je želel, da bi postal duhovnik, pa to ni bilo mogoče. Študiral je zasebno in v mariborskem bogoslovju in zdaj se mu je želja izpolnila. Nova maša je bila v nedeljo, 18. avgusta, ob 10. uri v župnijski cerkvi v Rovtah.

Župnik Alojzij Zupanc — umrl

Dne 22. julija 1974 je umrl v novomeški bolnišnici Alojzij Zupanc, župnik v šmihelu pri Žužemberku, duhovni svetnik in nekdanji dekan.

Rodil se je 16. junija 1893 v župniji Krka, v mašnika je bil posvečen leta 1917 in potem vse življenje služboval v krški dolini, v Žužemberku in od leta 1923 v šmihelu pri Žužemberku.

Sv. mašo in pogrebne obrede je opravil nadškof Pogačnik.

Novomašnik Jure Ivanušič — umrl

19. julija se je smrtno ponesrečil Jure Ivanušič, lanski novomašnik, doma iz Preloke. V Gotni vasi blizu Novega mesta je postal žrtev divjaške avtomobilske vožnje zdomca. Bil je na mestu mrtev. Rajni Jure je letos končal svoje bogoslovne študije. Ob nedeljah je hodil pomagat župniku v Polhov Gradec. Sedaj ga je čakal dekret za Vrhniko.

Inž. Vasiljević: Temelji marksizma

V založbi „Vestnika“, glasila slovenskih protikomunističnih borcev, je izšla brošura z naslovom „Temelji marksizma“, ki jo je v srbsčini napisal vseučiliški profesor inž. Milosav Vasiljević, v slovenščino pa jo je prevedel Radivoj Rigler. To delo je izšlo tudi v španskem prevodu (El marxismo, su valor científico y objetivos reales) in se ga naroča pri avtorju: Ing. M. V., Conesa 775, Buenos Aires.

Založba „Vestnik“ je napravila z izdajo te brošure pomembno delo za našo študirajočo mladino v zdomstvu in tudi v domovini, zlasti pa še za mladino v Argentini, kjer se na vseh univerzah (in tudi že na srednjih šolah) vsiljuje marksizem kot strogo znanstveni nazor ali sistem, ki more rešiti vsa vprašanja človeške družbe in prinesiti srečo človeškemu rodu. V brošuri je na kratak pa jasen način prikazana neznanstvenost, zmotnost in zgrešenost marksizma, ki ni drugega kot velika prevara za delovno ljudstvo, kar na lastni koži občutijo milijoni delavcev za železno zaveso. Je pa tudi resnični opij za mladino, ker jo opaja s spretno izbranimi frazami, in če bi te ne imele uspeha, pa uporablja tudi nasilje, kar lahko opazujemo dan na dan na argentinskih (in tudi drugih) univerzah.

Brošura ima poleg uvoda deset poglavij, v katerih avtor razpravlja o vrednostni teoriji, prometu v gospodarstvu, presežku vrednosti, razrednem boju, družbeni razdelitvi dela, programu komunističnih strank in gospodarskem napredku. Avtor razpravlja torej o vseh tistih vprašanjih, o katerih marksisti tako radi govore in pišejo in zavajajo ljudi, in pri vsakem poglavju jasno dokaže nevzdržnost Marxovih trditvev, ki so zgolj politična propaganda brez znanstvene osnove.

Avtor brošure pokaže na več primerih gospodarski napredek in življenjsko raven delovnih množic v nekomunističnih državah in ga primerja z onim v komunističnih in vprašuje, zakaj ima danes delavec v Zapadni Nemčiji dvakrat večjo plačo kot delavec v Sovjetski zvezi in zakaj ima ameriški delavec štirikrat večjo plačo kot delavec v komunistični Kubi. Lahko bi avtor tudi vprašal, zakaj odhaja milijon delavcev iz komunistične Jugoslavije na delo v Zapadno Nemčijo (ki je bila v drugi svetovni vojni poražena in skoraj popolnoma uničena) in zakaj se ne dogaja nasprotno, da bi nemški delavci odhajali na delo v „komunistični raj.“

Prav bi bilo, da bi prišla ta brošura v roke čim večjemu številu naše mladine.

Sm R

**KJE
JE
KAJ**

DUHOVNO ŽIVLJENJE

UVODNIK	Škofovska sinoda: Evangelizacija sveta ...	577
IZ ŽIVLJENJA CERKVE	Mednarodna teološka komisija	578
	Študijski tečaj asistentov KA v Cosquinu ..	582
	Molitveni namen	584
	Fátima	595
	Sv. Frančišek Asiški	602
SODOBNA VPRAŠANJA	Človeški problemi tehničnega napredka	599
RAZNO	Škofu Rožmanu v spomin	580
	Pismo Duhovnemu življenju	591
	Verne duše (pesem)	630
	O materi	630
	Temelji marksizma (Vasiljević)	639
V DRUŽINI	Sin na univerzi	613
	Ivan Cankar: Tuja učenost	616
ZA MLADINO	Mladinski dan	619
ROMAN	Hudičev advokat	623
NOVICE	Svetovne novice	631
	Med nami v Argentini	632
	Slovenci po svetu	636
	Novice iz Slovenije	637

Leto XLI

Oktober – November 1974

Štev. 10 – 11 Octubre – Noviembre Nº 10 – 11

„Duhovno življenje“

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14,

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 843.966.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina.

Poverjeniki:

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires.

ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.

Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.
Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Piščanec, Riva Piazzutta 18, Gorzia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

Naročnina:

Celotna naročnina v Argentinii in obmejnih državah je zaradi sedanjih gospodarskih razmer s 1. avgustom zvišana na 126.— pesov. Vse naročnike, posebej pa še tiste, ki so letošnje naročnino že plačali, prosimo, da prispevajo v tiskovni sklad: v ZDA in Kanadi 9 dolarjev; v Avstriji 160 šillingov; v Italiji 3.500 lir; drugje protivrednost dolarja.

Denarna nakazila na naslov:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina.

NASLOVNA STRAN „Duhovnega življenja in „Božjih stezic“: arh. Jure Vombergar; stalna zaglavja: Stane Snoj.

